

آذربایجان

ناشر افکار فرقه دموکرات آذربایجان

دوره پنجم شماره ۸۹ فروردین ۱۳۹۱

جوانان سازندگان آینده کشور

اکثریت مطلق اهالی ایران را جوانان پائین تر از چهل سال تشکیل می‌دهد. مثلی هست که می‌گوید: اگر تدبیر پیر و نیروی جوان با هم پیوند به خورد همه مشکلات از میان بر داشته میشود. متأسفانه در کشورهای عقب مانده و یا در حال رشد این اصل بکار گرفته نمی‌شود. بحران اقتصادی در بسیار از کشورهای رشد یافته اروپا جوانان را از فعالیت اقتصادی کنار زده است. بیش از بیست درصد جوانان در این کشورها در ردیف اردوی بیکاری قرار دارند. در ایران کنونی وضع زندگی جوانان با مشکلات حل نشدنی روبرو است. ارقام رسمی نشان میدهد که بیش از پنجاه درصد از جوانان کشور بیکار هستند. هر سال بیش از یک میلیون جوان مدارس عالی را به پایان می‌رسانند. بیش از هشتاد درصد این جوانان نیروی کار خود را در بازار کار عرضه میکنند ولی نمیتوانند به فرصت شغلی دست یابند. یک فعال کار فرمائی در گفت و گو با ایلنا اظهار داشت در حال حاضر بیش از بیست و شش درصد نیروی فعال در ردیف بیکاران قرار دارد. طبق بر رسی های صورت گرفته نزدیک به شصت و پنج درصد از جمعیت فعال اقتصادی کشور در تولید ناخالص داخلی هیچ نقشی ندارد. شصت درصد از افراد با تحصیلات عالی بیکار هستند. این به این معنا است که جامعه شدیداً به سمت دلالی، واسطه گری و امور غیره مولد سوق داده شده است. در چنین شرایطی است که بیش از هشتاد درصد کارگران زیر خط فقر زندگی میکنند. در شهرهای بزرگ نرخ خط فقر یک میلیون و دویست هزار تومان است. بدین سان نرخ خط فقر روند صعودی بخود می‌گیرد.

ادامه در ص ۳

مشکلات جامعه ایران

و چالش های پیش روی جمهوری اسلامی در

ساختار سیاسی آن

جامعه ایران همچنان در گردابی که ناشی از وجود انواع و اقسام معضلات و مشکلات همه جانبه اجتماعی و اقتصادی است، غوطه ور می باشد و تنگناهای تحمیل شده به مردم ایران در تمامی زمینه ها شرایط سخت و غیر قابل تحملی را که ریشه در ماهیت عملکردهای غلط، غیر اصولی و عناد کارانه جمهوری اسلامی دارد را به وجود آورده است. از نظر سیاسی مهمترین دلیل این وضعیت به وجود آمده در جامعه ایران عبارت است از تلاش روز افزون نیروهای انحصار طلب اصول گرا برای قبضه کردن هر چه بیشتر قدرت سیاسی و در اختیار گرفتن تمامی اهرمهای اعمال قدرت در عرصه های سیاست و اقتصاد جامعه ایران می باشد که در نتیجه امکان استفاده کردن و بهره وری از پتانسیل ها و توانایی های بالقوه و بالفعل موجود در کشور را که میتواند فراهم آورنده زندگی بهتر برای مردم باشد را غیر ممکن نموده است. جمهوری اسلامی برای دست یافتن به این هدف از سویی دیگر در هراس از هرگونه اعتراض مردمی از شدیدترین شیوه های سرکوب و اقدامات امنیتی استفاده کرده و می نماید. چنانکه در حال حاضر شیوه تازه و نوین حکومتگری جمهوری اسلامی به صدور دستورات و فرمانهای مورد نظر بیت رهبری و اجرای فرامین از سوی ارگانهای مختلف حکومتی خلاصه شده است.

ادامه در ص ۲

در این شماره

ص ۴	در آذربایجان چه می گذرد!
ص ۶	افول نظام سرمایه داری
ص ۶	هشدار آمریکا درباره
ص ۷	ماهیت ضد انسانی
ص ۷	هاشمی رفسنجانی
ص ۸	خاورمیانه بزرگ: گره ایران
ص ۱۰	خاورمیانه کثیرالمله
ص ۱۱	خاکهای ایران، شعر تارنل امید

حمایت از تولید ملی

حمایت از تولید ملی با حمایت از بازار ملی ارتباط نا گسستنی دارد. سرمایه در آغاز پیدایش و رشد خود خصلت ملی داشت و صاحبان سرمایه نیز حامیان بازار ملی و بدین وسیله حامیان اقتصاد ملی محسوب می شدند. در مرحله ای از رشد سرمایه داری، بازار ملی از چهارچوب خود خارج و به سرمایه بین المللی تبدیل گردید. سرمایه بین المللی برای پیدا کردن بازار وسیع در جهان جنگ های استعماری آغاز کرد. کشورهای غنی از مواد خام به مستعمرات تبدیل گردیدند. اقتصاد جهانی به دو قطب متضاد تقسیم شد. این روند نه تنها متوقف نشد بلکه گسترش پیدا کرد. و تقسیم بندی میان کشورهای صنعتی و غیر صنعتی عمیق تر گردید. بدین سان سرمایه از چهارچوب ملی فرا رفت. و به یک سرمایه فراملی و جهانی مبدل گردید. در قرن بیستم رقابت میان شرق و غرب فرصتی را بوجود آورد تا کشورهای عقب مانده به توانند گام هائی در راستای ایجاد صنعت ملی بر دارند. دامنه این نهضت گسترش یافت. و به یک نهضت رهایی بخش تبدیل گردید.

ادامه در ص ۳

جمهوری فدرال خواست همه ملل و اقوام ایران است!

مشکلات جامعه ایران...

که آخرین نمونه آن عبارت است از توصیه مقام رهبری به کمیسیون‌نموده است که از نظر محتوای نظری و عملی به طور منطقی در تضاد بودجه جلس شورای اسلامی در ارتباط با تغییر آئین نامه داخلی آن‌ها چند گانگی فکری و دمکراسی در فعالیت سیاسی و اجتماعی قرار می‌گمسیون با هدف گذراندن لایحه بودجه پیشنهادی دولت از مجلس‌گیرد. و در نتیجه این امکان را به شخص ولی فقیه می‌دهد که به اقتضای ساختاری این چنین انحصارگرا و متکی به اعمال اراده فردی، به شکل‌ضرورت های زمانی و خواست های خود از رجال سیاسی فعال و نوبتی، گروه دیگری از هواداران سنتی نظام اسلامی را صرفاً بدلیل عدم‌احزاب و سازمانهای منصوب به آنها استفاده ایزاری و مقطعی بنماید و توافق و تحمل در تقسیم غنایم موجود در معرض تضییق و فشار برای در هر لحظه ای که مناسب بداند با اعلام موضعگیری بر علیه آنها و از حذف نمودن از عرصه قدرت و فعالیت سیاسی در ساختار رژیم‌طریق بسیج منابع تبلیغاتی و انسانی خود آنان را از صحنه سیاست فعال قرار گرفته اند و این انحصارگرایی بیش از آنکه به ثبات و تحکیم پاییه موجود بودن در مسئولیتهای دولتی حذف نماید.

های حاکمیت بینجامد به تشدید هرچه بیشتر تضاد ها و افزایش رویارویی در اینجا به یک نمونه از استفاده ایزاری میتوان اشاره کرد. هاشمی میان جناحهای موجود در درون رژیم که نگران از دست رفتن نفوذ ورفسنجانی بخصوص بدلیل موضعگیریهای نسبتاً ملایم او که توام با موقعیت سیاسی و اقتصادی خود هستند، خواهد انجامید. آخرین نمونه این‌نوعی عملگرایی واقع بینانه در قبال حوادث بعد از انتخابات 22 خرداد که در این رابطه میتوان به آن اشاره کرد موردی است که طی چند روز 1388 بود، مورد نفرت و غضب اصولگرایان قرار گرفت. پسر او گذشته تعداد 128 نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی با ارسال‌مهدی هاشمی ممنوع الورد به ایران گردید و دخترش نیز در معرض طرحی دو فوریتی به مجلس خواستار آن شدند که اگر توضیحات و صدور قرار بازداشت و زندان قرار گرفته است. ولی هم اکنون بدلیل پاسخهای محمود احمدی نژاد به پرسش های نمایندگان مجلس شورای‌نگرانی بسیار شدید اصولگرایان از عمق پیدا کردن هرچه بیشتر روابط اسلامی قانع کننده نباشد، احمدی نژاد و دولت او را استیضاح نموده و در بین ایران و غرب بار دیگر به وجود هاشمی رفسنجانی به عنوان کسی صورت لزوم از سوی قوه قضائیه مورد تعقیب قانونی قرار گیرد و این‌که بتوانند این کشتی طوفان زده را به ساحل نجات برسانند، به ضرورتی میتواند یک پوشش قانونی و حقوقی مناسبی برای بر کناری احمدی نژادبرم تبدیل گردیده است. از او تمجید و تحسین به عمل می‌آید و از او و یا بی آینده کردن او در عرصه سیاست آینده ایران باشد. و همچنین بنا دعوت می‌شود که به عرصه سیاست فعال در جمهوری اسلامی باز به گزارش خبرگزاری ایسنا، رئیس شعبه یکم دادگاه تهران در طی‌گردد. این نمونه و نمونه های بسیار دیگر نشان می‌دهد که تمکین و تسلیم اعلام حکمی قرار بازداشت سعید مرتضوی دادستان سابق تهران که مطلق و کامل در مقابل خواسته و منویات رهبری نظام مهمترین شرط مسئول و متهم درجه اول اجرای عملیات در بازداشتگاه کهریزک که بلبرای حضور طولانی مدت و تضمین شده در ساختار سیاسی جمهوری هدف سرکوب مبارزات مردمی بعد از انتخابات ریاست جمهوری دراسلامی می‌باشد. در اینجا تضاد و تناقض اصلی و مهمی که سال 1388 بوده است راصادر کرد. وقوع این حادثه در شرایطی استسیاستمداران مذهبی اصلاح طلب و پراگماتیست جامعه ایران با آن که سعید مرتضوی از سوی وزارت کار احمدی نژاد بعنوان مدیر عامل‌روبرو هستند، عبارت است از اعتقاد و تلاش برای حفظ نظم از یک سو صندوق تامین اجتماعی در وزارت کار تعیین گردیده بود و یا اینکه بنا به عملکردهای انحصار طلبانه و انعطاف نا پذیر نهاد ولایت فقیه از سوی گزارش خبرگزاری ایرنا، محسن اژه ای سخنگوی قوه قضائیه و دادستان‌دیگر است که هم منجر به رویارویی کل نظام با توده های مردم و تهران در طی اعلام حکمی قرار بازداشت برای دو نفر دیگر از خواسته های بحق آنها شده است. از سوی دیگر همین افراد و احزاب و نزدیکان و همکاران بر گزیده احمدی نژاد یعنی حمید بقائی معاون اول‌گروههای معتقد به ولایت فقیه از امکان دست به اجماع مشترکی از رئیس جمهور و سرپرست سازمان میراث فرهنگی و جوانفکر سرپرست‌نظراتی که مخرج مشترک تمامی صاحب نظران و فعالان سیاسی معتقد خبرگزاری ایرنا صادر نموده است. واقعیت آن است که بر خلاف تلاش‌به موجودیت نظام باشد، محروم و عاجز مانده اند. به همین دلیل تلاش های سران اصول گرای رژیم برای دستیابی به ساختار یک دست و برای عملی کردن هر نوع گرایشات اصلاح طلبانه در جامعه یعنی عاری از بحران که مبتنی بر حذف جناح های دیگر مدعی قدرت ودمکراتیزه کردن حیات سیاسی و اجتماعی جامعه ایران حتی در ماندن در حاکمیت است خود به یکی از علل اصلی به وجود آمدن بحران‌چارچوب درخواست برای اجرای قانون اساسی که می‌تواند شرایط و تشدید شدن هرچه بیشتر آن منجر گردیده است. این یک واقعیت انکارنسی برای حضور و تحقق خواسته های مردم در حد و حدود ناچیزی نا پذیر است که در طول تاریخ موجودیت نظام جمهوری اسلامی درفراهم نماید ناتوانند. تجربه سالیان ریاست جمهوری محمد خاتمی از سال مدت 33 سال گذشته مبارزه بر سر قدرت میان جناحهای داخلی رژیم 1376 تا سال 1384 دلیل بارز و غیر قابل انکاری در تائید این مدعا می‌محور اصلی و هسته مرکزی عملکرد آنها را تشکیل داده است. چرا که محمد خاتمی تلاشهایی را برای حاکم نمودن نوعی از خصوصیت مهم و اساسی این رویارویی ها در اکثر موارد دارای‌قانونگرایی و پایبندی به رعایت قانون را ترویج و تبلیغ نمود و از آن هیچگونه ماهیت مترقیانه ای که در ارتباط با تامین خواسته های بحرقامیت می‌نمود و اقدامات او بخصوص در زمینه آزادیهای محدود و نیم توده های مردم از قبیل آزادی و دمکراسی و عدالت اجتماعی و تامین‌بند داده شده به جامعه به امری غیر قابل تحمل و مغایر با ارزشها و حقوق ملی خلقهای ساکن ایران باشد را نداشته است. یکی از دلایل این‌الگوهای رفتاری انحصار طلبان اصولگرایان تبدیل شد و در نتیجه منجر نوع کاراکتریزه کردن عملکرد و موضعگیری های جناح های داخلی‌به انجام فاجعه قتل‌های زنجیره ای و باز گشت مجدد به دوران قبل از رژیم آن است که از نظر مواضع ایدئولوژیکی اکثریت قریب به اتفاق‌حاکمیت خاتمی انجامید.نتها نتیجه ای که میتوان گرفت آن است که جناحهایی که بعد از انقلاب 1357 به حاکمیت رسیده اند و در راس قوای‌سیاست مداران داخل و پیرامون نظام جمهوری اسلامی نیز به گروهان مجریه و مقننه قرار گرفته اند یعنی کسانی مانند هاشمی رفسنجانی - سیداستفاده ایزاری از وجود آنها و حذف و رانده شدن نوبتی آنها به حاشیه و محمد خاتمی و محمود احمدی نژاد ظاهراً و واقعا معتقد به نوعی تفسیرکناره عرصه سیاست در جامعه ایران تبدیل گردیده اند و در صورت از اسلام شیعه مذهبی بوده اند که بنام اسلام فقهاتی (معتقد به ولایت‌مقاومت بیشتر، سرنوشت کربوی و میر حسین موسوی در انتظار آنها فقیه) شناخته شده است. توجیه و پذیرش شرعی و مقبولیت مقام ولایت‌خواهد بود.

فقیه در عین حال نیز مصونیت سیاسی و حقوق ویژه ای برای او تامین

حمایت از ...

در سالهای پایانی قرن بیستم ورق بر گشت. سرمایه فراملی سراسر بازار جهان را زیر چتر «حمایت» خود در آورد. اقتصاد جهان جنبه سراسری بخود گرفت. کشورهای صنعتی سیاست اقتصادی خود را بر جهان غیر صنعتی تحمیل نمودند. زیر بنای اقتصاد جهانی روبنای سیاسی خود را بوجود آورد. و در نتیجه کشورهای غیر صنعتی تحت سلطه صاحبان سرمایه فراملی در آمدند.

ایران یکی از این کشورهایی است که به بازار جهانی تبدیل گردیده است. ایران مانند کشورهای دیگر جهان سوم از دستیابی به تکنولوژی مدرن محروم است. موسسات صنعتی آن نمی توانند در برابر کالاهای وارداتی رقابت کنند. حتی کالاهای مصرفی چین بازار ایران را تحت تسلط خود در آورده است. در اینجا این سؤال پیش میاید که چرا چین عقب مانده در عرض سی سال اخیر به یک قدرت اقتصادی عظیم دست یافته است. اما ایران انقلابی در عرض همین سی سال به جز نفت خام کالای قابل توجه دیگری صادر نمی کند. مردم چین جزء فقیر ترین مردم جهان به شمار می آمدند. و به یکی از کشورهای نیم مستعمره تبدیل شده بودند. مردم این کشور نیم قرن علیه استعمار و عقب ماندگی مبارزه کردند. و سرانجام در اواسط قرن بیستم، با پیروزی در این مبارزه، چین به یک کشور مستقل تبدیل گردید. در این سالها کشور چین به یک میدان تجربه تبدیل شد و در نهایت رهبران این کشور راه برون رفت از عقب ماندگی را یافتند و کشور را در راستای شکوفایی قرار دادند. در این ترقی و تکامل دو عامل عمده نقش تعیین کننده داشت. نقش دولت در اداره امور اقتصادی و جلب سرمایه های خارجی. دو عامل عمده ای که به رشد سریع اقتصاد چین کمک نمود.

چرا ایران نتوانست و نمی تواند راه رشد اقتصادی مانند چین را پیدا کند. عمده ترین عامل عقب ماندگی ایران انزوا گزینی این کشور در مقیاس جهان است. اصلاحات اقتصادی در چین پوشش ایدئولوژیک نداشت. برای چینی ها رنگ گربه (سفید و یا سیاه) اهمیت ندارد. گرفتن موش مهم

است. بعبارت دیگر رشد اقتصادی هدف عمده رهبران چین بود. این رشد با جلب سرمایه خارجی وبه طبع آن جلب تکنولوژی مدرن ممکن شد. ایران سیاست داخلی و خارجی خود را زیر پوشش ایدئولوژیک در آورده است.

شعار نه شرقی و نه غربی سیاست عمده رهبران انقلابی ایران را تشکیل میداد. صدور انقلاب در راس سیاست خارجی این کشور قرار داشت. مرگ بر آمریکا، مرگ بر استکبار هنوز هم «تازگی» خود را از دست نداده است. کار بجائی رسیده است که علمای دینی نیز این سیاست انزوا طلبی را زیان بار تلقی می کنند. هاشمی رفسنجانی یکی از ستونهای تحکیم حکومت دینی بر علیه سیاست انزوا طلبی به اعتراض برخاسته و بر فراری روابط با آمریکا را ضد دین تلقی نمی

کند. او دین اسلام را دین تعامل می داند. اما سران دولت در حالیکه می بینند محاصره اقتصادی و نظامی علیه کشور هر روز تنگتر می شود، گوش شنوایی برای شنیدن این صداها ندارند. طبیعی است که اداره کشور با این سیاست های نامتعادل میهن ما را به ناکجا آباد می برد.

در شرایطی که اقتصاد جهانی شکل یک پارچگی بخود گرفته و جهان از یک مرکز اداره می شود. با انزوا طلبی و یا با شعار مرگ بر استکبار نمیتوان بر مشکلات سیاسی و اقتصادی فائق آمد.

جوانان سازندگان

همزمان با اجرای قانون هدفمندی یارانه ها نرخ بیکاری افزایش میابد. بدین طریق واحدهای تولیدی کشور با بحران مواجه اند. کاهش ظرفیت واحدهای تولیدی تا جایی رسیده است که بعضی از کارخانجات با بیست درصد از ظرفیت، کار می کنند. در نتیجه کارگران فعال واحدهای تولیدی در تامین نیازهای اساسی خود با مشکلات فروان مواجه شده اند. اکنون دولت از شرایط بازار پیروی میکند. بازار نیز تعیین کننده مستقیم نرخ کالاست. بسیاری از کارخانجات نمیتوانند خود را با تحولات قیمت بازار تطبیق دهند.

اقتصاد کشاورزی نیز با مشکلات شدید روبرو است. حجم واردات کالاهای کشاورزی افزایش میابد و باعث بیکاری بیشتر روستاییان می شود. به همین دلیل روستاییان بشکل بی رویه به شهرهای بزرگ کشور مهاجرت میکنند در نتیجه نرخ بهروری در بخش کشاورزی پائین میاید.

به نظر کارشناسان اقتصادی بحران پولی و بانکی موجب شده است که نرخ تورم به بیش از پنجاه درصد افزایش یابد و همین امر موجب شده است که کارگران به دلیل دریافت دستمزد اندک فشار این سیاست های غلط دولت را متحمل شوند. همه این عوامل دست به هم داده و نرخ خط فقر در جامعه را افزایش داده است. مثلا طبق بررسی محتاطانه حد اقل هزینه ماهانه یک خانواده چهار نفری، هفت صد و پنج هزار و پنجاه و پنج تومان است. بر اساس همین بررسی ها قیمت مواد غذایی در استان تهران از بیست و شش تا چهل درصد افزایش یافته است. مثلا شیر و گوشت چهل درصد افزایش قیمت داشته است. همین ارزیابی نشان میدهد که با گوشت کیلویی بیست و پنج هزار تومان و بیست گرم نان بیست تومان امکان ندارد که یک خانواده چهار نفری با حقوق ماهانه هفت صد و پنج هزار ... تومان زندگی کند. در حالیکه دولت حد اقل حقوق یکخانواده چهار نفری را برای سال نود و یک سیصد و نود و پنج هزار تومان در نظر گرفته است.

در آذربایجان چه می گذرد!

محکومیت ناصر دراز شمشیر، فعال مدنی به جرم پخش لوح فشرده داشتیم، اعلام نمودند که هیچگونه جواب قانع کننده ای از طرف مسئول تشکیل فرقه دمکرات آذربایجان

به گزارش خبرگزاری هرنا ناصر دراز شمشیر یکی از فعالان مدنی از این عزیزان ۴۰ روز می گذرد. رفتار حکومت ایران با ملت آذربایجان سوی شعبه اول دادگاه انقلاب تبریز به استناد مواد ۵۰۰ و ۵۰۱ قانون تا حدی پیش روی نموده که عشق به وطن و زبان مادری جرم تلقی شده مجازات اسلامی به سه سال و شش ماه حبس تعزیری محکوم شد. این و هر کس که نامی از آذربایجان به زبان می آورد مجرم فعال مدنی پانزدهم مرداد سال گذشته در شهر مغان دستگیر و تا روز مرتضی عوض پور، در تبریز بازداشت شد.

محاکمه اش (بیست و پنجم اسفند سال پیش) تحت بازداشت موقت، در خبرگزاری هرانا - خبرگزاری هرانا - مرتضی عوض پور، از فعالین بازداشتگاههای اداره اطلاعات اردبیل و تبریز و زندان اردبیل و زندان مدنی اهل تبریز روز دوشنبه، چهاردهم فروردین ماه سال جاری، توسط مرکزی تبریز نگهداری شده است. نامبرده پس از بازپرسی در شعبه نیروهای امنیتی این شهر بازداشت شده است. بنا به اطلاع گزارشگران چهارم دادرسی عمومی و انقلاب تبریز، از سوی بازپرس شعبه مذکور هرانا، ارگان خبری مجموعه فعالان حقوق بشری در ایران، روز به چهار اتهام بازجویی و تفهیم اتهام شد. اتهامات منتسب به دراز دوشنبه، چهاردهم فروردین ماه، مرتضی عوض پور به همراه پسرخاله شمشیر، جاسوسی به نفع سرویس اطلاعاتی آذربایجان، تبلیغ علیه نظام اش پیش از شروع مراسم ترحیم پدرش، توسط نیروهای امنیتی در تبریز جمهوری اسلامی، اجتماع و تبانی برای ارتکاب جرم علیه امنیت کشور، دستگیر شد.

افشای اطلاعات طبقه بندی شده و تحصیل مال از طریق نامشروع اعلام هنوز علت دقیق بازداشت آقای عوض پور و همچنین اتهامات وارده به شد. پس از تنظیم کیفرخواست از سوی شعبه چهارم بازپرسی، پرونده‌ی مشخص نشده است.

به شعبه اول دادگاه انقلاب تبریز ارسال و دادگاه مذکور پس از رسیدگی نماینده اورمی در مجلس: آقای رئیس جمهور تدریس زبان ترکی را و استماع اظهارات دراز شمشیر و وکیل اش آقای مهدی جعفر زاده، آزاد کنید و از فاجعه ی دریاچه ی اورمی جلوگیری شود

مشارالیه را از اتهامات اجتماع و تبانی برای ارتکاب جرم علیه امنیت شنبه ۲۶ فروردین ۱۳۹۱ سید سلمان ذاکر منتخب اول اورمی در مجلس کشور و همچنین اتهام افشای اطلاعات طبقه بندی شده مبراء دانسته و هشتم که از راهیابی به مجلس نهم بازماند، هفته گذشته آخرین نطق پیش حکم به تبرئه اش صادر کرده و لی در خصوص، اتهامات جاسوسی به از دستور خود را ایراد کرد. صحبت‌های ذاکر با لحن جدی، حماسی و نفع سرویس اطلاعاتی آذربایجان و تبلیغ علیه نظام جمهوری اسلامی، بدردناکی بیان شد و او فهرستی از همه مسائل و مشکلاتی را که حوزه وی را مقصر تشخیص و مجموعاً به سه سال و شش ماه حبس تعزیری انتخابیه اش و استان آذربایجان غربی با آنها دست به گریبان است را در محکوم کرده است.

اتهام جاسوسی به نفع سرویس جاسوسی آذربایجان، از این روی به به گزارش آینانویز، نماینده اورمی سخنانش را با تذکری به رئیس دراز شمشیر منتسب شده است که طبق ادعای اداره ی اطلاعات، جمهور آغاز کرد: به رئیس جمهور تذکر می دهم برابر ماده ۱۸۰ برنامه اطلاعاتی را از دانشجویان ایرانی که به قصد تحصیل به جمهوری پنجم، به فقرزدایی بدون تبعیض و کاهش فاصله طبقاتی استانها تلاش آذربایجان مراجعت کرده اند، به سرویس اطلاعاتی آذربایجان ارائه کردیم.

است. هم چنین ادعای دیگری نیز مبنی بر دخالت دراز شمشیر در ارتباط او سپس سراغ یکی از معضلات تاریخی شهر اورمی رفت که در به با شناسایی، گزارش و بازداشت «رامین شهامتی» به سرویس اطلاعات نتیجه رسیدن آن سهم به سزایی داشت: به مسئولین استان تذکر می دهم آذربایجان، مطرح شده است.

لازم به ذکر است که، رامین شهامتی به اتهام جاسوسی به نفع جمهوری محدود همشهریان، از ارائه خدمات عمومی گاز، آسفالت، آب و فاضلاب اسلامی ایران، در دادگاه جرایم سنگین باکو محاکمه و به یازده سال حبس دریغ نمایند و مردم را خسته نکنند.

محکوم شده است. از سوی دیگر، اتهام تبلیغ علیه نظام جمهوری ذاکر خطاب به وزیر علوم و رئیس دانشگاه آزاد اسلامی نیز گفت: اسلامی، به لحاظ تکثیر و پخش یک لوح فشرده (سی دی) فیلم مستند مشکل انتقال دانشجویان را در مقاطع مختلف به محل خودشان حل و فصل و آسان نمایند و مشکل تردد دانشجویان و اساتید و پرسنل را از تشکیل فرقه دمکرات آذربایجان به وی وارد شده است.

در خصوص اتهام دیگر دراز شمشیر مبنی بر تحصیل مال از طریق اورمی به دانشگاه نازلو، با احداث جاده مخصوص ریلی حل و فصل نامشروع، قرار عدم صلاحیت به اعتبار صلاحیت ذاتی دادگاه های نمایند. یادآور می شوم که بنده یک مدرس هستم و می دانم که دانشجویان عمومی جزایی تبریز صادر شده است. ناصر دراز شمشیر، در حال عاشق انتقاد هستند چرا که انتقاد هوشمندی استاد و بیداری مسئولین و حاضر، با تودیع وثیقه ای معادل دویست میلیون ریال، آزاد است. بالندگی جامعه را در پی دارد. لذا تقاضا مندم تقویت کرسی انتقاد سازنده دستگیرشدگان روز زبان مادری همچنان در بلا تکلیفی بسر می برند در دانشگاهها هستم.

او ادامه داد: به مسئولین دانشگاه نازلو و اورمی تذکر می دهم که زمین دوم اسفند سال ۹۰، همزمان با روز جهانی زبان مادری دو تن از فعالین های این دانشگاه متعلق به کشاورزان روستاهای همجوار بوده و به حرکت ملی آذربایجان به نام های سالار (میکائیل) طوری و وحید حبیب خاطر اشتغال جوانهای روستاهای بخش نازلو در دانشگاه زمین آنها به چشمه توسط نیروهای امنیتی حکومت ایران دستگیر و به اداره اطلاعات دانشگاه و اگذار شده فلذا خواستار جذب آنان و دائمی نمودن آنها هستم.

تحويل داده شدند. ماموران امنیتی با هجوم به منزل پدری این دو فعال و بعید بود که نماینده اورمی در نطق آخیش سراغی از راههای ارتباطی ضبط تمامی اموال شخصی همچون کامپیوتر و کتاب با بدترین حالت اورمی نگیرد: آقای وزیر راه قبل از اینکه برابر سوال بنده به صحن ممکن آنها را از منزل خارج نمودند. این دستگیری در حالی رخ داده که مجلس بیاید، انتظار بیست ساله مردم اورمی را با اتمام پروژه قطار تا به حال علت دستگیری این دو فعال مدنی برای هیچ کس مشخص پاسخگو باشید و کنارگذر شرقی و کمربندی اورمی را شروع نمایید.

نیست. طی تماسی که با خانواده ایشان برای جویای حال این و عزیز

در آذربایجان چه...

نظر به اخذ مجوز دوبانده نمودن راه مهم توریستی کشتیبان و شورکندی از رئیس جمهور و رئیس مجلس و نمایندگان محترم مجلس و جناب آقای و یاغمو را علی درخواست شروع و اجرای آنرا دارم. حداد عادل درخواست تاسیس فرهنگستان زبان اقوام ایرانی بویژه زبان ذاکر از وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز پرسید: آیا می دانید در استان ترکی آذری یا آذربایجانی را دارم. ذاکر در پایان مجدداً خطاب به رئیس ما و ارومیه معدن طلا، سنگ، تیتانیوم و ۲۷۵ معدن دیگر هست؟ پس جمهور گفت: از رئیس جمهور محترم درخواست می کنم و از نمایندگان محترم درخواست می کنم، در فصل بودجه ریزی هستیم. با صدای بلند وی آنگاه به وزیر اقتصاد و دارایی نیز گفت: تذکر می دهم حال مغز ما آخرین عرض را می گویم و از شما و مردم ارومیه حلالیت می طلبم. داران و تولیدکنندگان را در اخذ مالیات مراعات نموده و به آنان اعتماد آقای رئیس جمهور، رئیس مجلس، نمایندگان محترم، وزراء، در فصل نمایند و همه را دروغگو تلقی ننمایند. این نماینده مجلس ادامه داد: آقای وزیر و مسئولین استان، هفتاد درصو غیرقابل گذشت مرتکب نشوید؛ و بودجه احیاء دریاچه ارومیه را تامین پوشاک بازار ارومیه مربوط به تبادل تجاری از ترکیه می باشد؛ مبادانمایید.

خطرناکترین گسل ایران در تبریز

وی تاکید کرد: هرکجا قانون سختگیر باشد اول در ارومیه اجرا می شود، خبر گزاری ایرنا به نقل از رئیس سازمان زمین شناسی و اکتشافات سپس در کشور باید بسترهای تولید داخلی را مهیا و قدر دان آنها باشیم. معدنی شمال غرب کشور، خبر از خطرناکترین گسل ایران در تبریز می ذاکر پیگیر دلایل عدم گازکشی به روستاهای بخش های مختلف اورمی دهد. ایرنا می نویسد: موسی نیرومند رئیس سازمان زمین شناسی و نیز شد و از وزیر نفت سوال کرد: جناب آقای وزیر، چرا از پنج بخش اکتشافات معدنی شمال غرب کشور در نشست مطبوعاتی و رادید ارومیه هیچکدام گاز نداشته باشند؟ چه جوابی به مردم بخش تلویزیونی روز دوشنبه ۲۱ فروردین سال جاری اعلام کرد: "این گسل انزل، مرکزی، دول، بالانج، باراندوز، نازلو، سرو و سیلواناحتی از گسل شمال تهران و گسل های البرزو زاگرس و سایر گسل های دارید؟ نمایندگان شما قضاوت کنید، انصاف است؟ هیچکدام از بخشهای مایران خطرناکتر بوده و در صورت زلزله در تبریز، شهر با تکان مواجه می شود. ولی چون شمال و شرق شهر این کلانشهر که بر روی گسل واقع شده است، دچار لغزش و گسیختگی خواهد شد." وی در ادامه

عضو فراکسیون روحانیون مجلس هشتم در بخش دیگری از نطقش صحبت خود تاکید کرد: "در زمان گسیختگی زمین هیچ بنای انسان ساز اظهار داشت: آقای رئیس جمهور و وزیر محترم کار، هنوز تا ظهر مقاومت نداشته و تخریب می شود. روستاهای ترب، خواجه مرجان و میادین ما پر از کارگر هستند و جویای کار. آیا شده فرزند یکی از گروس بخش هایی از اطراف تبریز بر روی گسل قرار دارند". نیرومند مسئولین فقط برای کار راهی میادین کار و کارگری بشود؟ اما مابا اشاره بر اینکه وقوع زمین لرزه های بزرگ در آینده نا معلوم واقعیت کارشناسان ما، تحصیلکرده های ما از صبح ساعت شش می ایستند درانکار نا پذیر است. گفت: "باید هماهنگی بیشتری بین مراکز تحقیقاتی و میادین کار؛ آیا انصاف است؟

وی از رئیس جمهور خواست تا یارانه نقدی خانوارها را پیش از اجرای تأخیر در برگزاری نمایشگاه کتاب در دانشگاه محقق اردبیلی

فاز دوم افزایش دهد و در ارائه دلایل آن گفت که پول نقدی هدفمند نمودن همه ساله همزمان با نسل کشی در خوجالی توسط ارمانه به همت فعالین یارانه ها با تورم و گرانی جور در نمی آید. کانون شهریار نمایشگاه کتابی با عنوان آذربایجان در محل نمایشگاه های نماینده ارومیه خطاب به وزیر ورزش نیز گفت: آقای وزیر ورزش، چراندانشگاه محقق اردبیلی بر گزار می شود. این دوره از برگزاری نمایشگاه در بخشها و روستاهای بخش گجین، قولنجی، بالستان، بالو، نازلو، نوشین به دلایل نا معلومی در موعد مقرر برگزار نشد. و اکنون با تلاش زیاد شهر و دهها روستای بزرگ هیچ مجتمع ورزشی و سالن ورزشی وجود برگزار کنندگان و با تأخیری دوماهه نمایشگاه دایر شده است.

ندارد؟ آیا به اینها فکر کرده اید؟ آنجا جوان نیست؟ عاشق و الیبال، عاشق تعطیلی واحدهای تولیدی کفش در تبریز

ورزش، عاشق استخر نیست؟ هست؛ پس چرا اقدام نمی کنید؟ بارها نامه جواد حسین نژاد با ابراز تاسف از تعطیلی ۷۰ درصدی واحدهای تولیدی نوشته ام؛ دهها بار جلسه گذاشته ام؛ چرا نتیجه ندادید؟ کفش در تبریز، خواستار توجه ویژه دولت برای حل این مشکل شد. به ذاکر ادامه داد: آقای وزیر، چرا در مناطق محروم ارومیه مثل گزارش ایلنا، حسین نژاد اظهار داشت: در حال حاضر در تبریز بیش از ابوزر، حاجی پیرلو، کشتارگاه، اسلام آباد، خاتون جان چیمین لری، بدل آباد ۲ هزار واحد تولیدی کفش داریم که از آن تعداد تنها ۳۰ درصد فعال و علی آباد کتابخانه، پارک و حتی کوچه های آنها آسفالت نداشته باشد؟ آیا هستند و ۳۰ درصد نیمه تعطیل و ۴۰ درصد نیز تعطیل هستند تبریز، این عدالت است یا عین تبعیض؟

وی گفت: کی مشکل ترافیک ارومیه باید حل شود؟ کی باید پادگان انتقال کشور در تبریز مستقر است و از همین روست که تبریز لقب بزرگ پیدا کند؟ کی باید متروی ارومیه شروع شود؟ کی باید تاکسیرانان مائترین و مهم ترین قطب صنعتی چرم ایران را گرفته است. اینها را مردم ما از ما راضی شوند به خاطر حل مشکل ترافیک؟

این نماینده مجلس به وزیر بهداشت و درمان نیز گفت: چرا برابر برنامه شرقی گفت و ادامه داد: در چرم شهر تبریز ۲۹۰ واحد تولیدی فعال است پنجم توسعه و اینهمه تاکید نمایندگان دفترچه واحد صادر نمی کنید؟ آقای که ۱۷۰ واحد از آن ها موفق به اخذ پروانه بهره برداری شده اند. وی وزیر بهداشت و درمان اسبق، از شما انتظار داریم؛ از کمیسیون بهداشت خاطر نشان کرد: ظرفیت سالانه این تعداد واحد چرم سازی تبریز سالانه و درمان، آخر چه فرقی هست بین یک روستایی و یک استاد دانشگاه؟ حدود ۵۰ میلیون فوت مربع است که بدون نیاز به سرمایه گذاری جدید کی باید اینها حل بشود؟ امکان افزایش ظرفیت تا ۱۵۰ میلیون فوت مربع وجود دارد. دربندی با

وی آنگاه به اصل معطل مانده قانون اساسی پرداخت و خطاب به رئیس اشاره به رکود فعالیت واحدهای چرم سازی تبریز در زمان حاضر اظهار جمهور گفت: آموزش زبان آذری نه تنها برابر اصل پانزدهم قانون داشت: هم اکنون واحدهای فعال چرم سازی در چرم شهر تبریز تنها با اساسی در کنار زبان فارسی آزاد نیست؛ بلکه در داخل آن گم گشته و لذا تا ۲۵ درصد ظرفیت خود کار می کنند.

افول نظام سرمایه داری

انقلاب های عربی ایدئولوژی اسلامی را در زندگی سیاسی خود انتخاب میکنند. اما ایدئولوژی روینا است. و با زیربنای موجود این کشورها در تضاد قرار میگیرد. این تضاد زمانی قابل حل است که زیربنا نیز عوض شود و جامعه ای شکل گیرد که منافع اقتصادی و اجتماعی مردم را پاسخگو باشد. تحولات سیاسی در کشورهای آمریکای جنوبی گرایش به چپ را نشان میدهد. بولوی، نیکاراگوا، ونزوئلا از این قبیل کشورها هستند. در کشورهای عربی تحولات با کندی پیش میرود. آینده نشان خواهد داد که این تحولات به سود کدام قشر و با طبقه ای خواهد بود.

هشدار آمریکا درباره تحولات جهان اسلام نیویورک تایمز : با سقوط هر دیکتاتور یک نظام اسلامی متولد می شود

یک روزنامه آمریکایی تصریح کرد، یکی از دلایل افول نظام سرمایه داری و جایگاه آمریکا در جهان گسترش دموکراسی اسلامی است. روزنامه آمریکایی نیویورک تایمز در مقاله ای به قلم «چارلز کوچیان» نسبت به افول هژمونی آمریکا در جهان و تضعیف نظام سرمایه داری به شدت هشدار داد.

در این مقاله آمده: مدل دموکراتیک، سکولار و اقتصاد آزاد که همواره از سوی غرب تبلیغ می شود، امروزه از سوی چند عامل تهدید می شود. رشد کشورهای رقیبی چون چین و روسیه، به چالش کشیده شدن کشورهای حوزه خلیج فارس، گسترش روزافزون دموکراسی اسلامی در منطقه خاورمیانه، بی توجهی کشورهای نظیر هند و برزیل به مدل توسعه غرب و حرکت آنها به سمت مدل های بومی، از جمله عواملی است که باعث این مهم شده است. به گزارش فارس، این روزنامه آمریکایی نوشت: همانطور که در دهه اخیر دیدیم، حفظ قدرت آمریکا تازه ساده ترین بخش کار است، بخش سخت ماجرا زمانی است که بخواهیم از افول جایگاه ایدئولوژیک آمریکا جلوگیری کنیم. نیویورک تایمز افزود: آمریکا اگر این واقعیت ها را نادیده بگیرد و به انتظار خود از دیگر کشورها برای پیروی از ارزش های غربی ادامه دهد، نه تنها قدرت های جدید ظهور خواهند کرد و در رابطه با آن ها دچار اشتباه خواهد شد، بلکه مطمئناً همراهی بسیاری از کشورها را نیز از دست خواهد داد. کشورهای بی سختی های تن دادن به نوعی حکومت غربی خسته شده اند. این نشریه آمریکایی با اشاره به مدل چین در زمینه اقتصاد نوشت: به عنوان نمونه، مسیر 30 ساله توسعه اقتصادی چین، هیچ شباهتی به مسیر توسعه غربی و آمریکایی نداشته است. چین به هیچ وجه مسیر انقلاب صنعتی اروپا را ادامه نداده و با این حال توانسته صدها میلیون نفر را از فقر خارج کند.

نیویورک تایمز در ادامه به خیزش های منطقه ای در یک سال گذشته اشاره کرد و نوشت: خاورمیانه هم به شدت خارج از انتظارات آمریکا و غرب عمل کرده است. در خاورمیانه برخلاف غرب، دین و مسجد به هیچ وجه از سیاست جدا نیست، به همین جهت هم هست که در این مدت همواره پس از سقوط دیکتاتورها، نظام های اسلامی سرکار آمده اند. سال گذشته نتایج گزارشی منتشر شد که در این گزارش از یک واقعیت مهم پرده برداشته شد. این واقعیت چیزی نبود جز این که دو سوم مصری ها بر این عقیده اند که قانون جدید این کشور باید بر مبنای متن قرآن نوشته شود، و به همین جهت هم هست که می بینیم اکثریت مجلس این کشور را اسلامگرایان تشکیل می دهند. البته که مصر یک استثنا نیست، بلکه این نقطه مشترک بین تمام انقلاب های عربی است. به این معنا که دموکراسی خواهی در این مناطق به معنی خواستن دموکراسی غربی نیست. باید گفت دیگر دوره آنکه آمریکا به دنبال یافتن متحدین سکولار در این منطقه باشد، پایان یافته است.

روزنامه نیورک تایمز بر این عقیده است که دیکتاتورها می روند و نظام های اسلامی جای آنها را میگیرند. و این تغییر و تحول موجب تضعیف هژمونی آمریکا در جهان میشود. به نظر این روزنامه با استناد به چند عامل، مدل دموکراتیک، سکولار و اقتصاد آزاد در معرض تهدید است. کشورهای چین و روسیه از لحاظ اقتصادی رشد میکنند. دموکراسی اسلامی در حوزه خلیج فارس گسترش میابد. هند و برزیل کشورهای هستند که به مدل توسعه غرب توجه ندارند. بعبارت دیگر حرکت همه این کشورها در راستای بازگشت به مدل های بومی قرار میگیرد. در چنین شرایطی است که جهان سرمایه داری برای جلوگیری از افول جایگاه ایدئولوژیک آمریکا با مشکلات بزرگ روبرو میشود. این روزنامه می نویسد آمریکا اگر این واقعیت ها را نادیده بگیرد و به انتظار خود از دیگر کشورها برای پیروی از ارزشهای غربی ادامه دهد نه تنها قدرتهای جدید ظهور خواهند کرد و در رابطه با آنها دچار مشکل خواهد شد. بلکه بطور طبیعی همراهی بسیاری از کشورها را نیز از دست خواهد داد. مانند کشورهایی که از دشواریهای تن دادن به نوع حکومت غربی خسته شده اند. بنابه نوشته این روزنامه، مدل چین در زمینه اقتصاد چنان که ما شاهد آن هستیم، هیچ شباهتی با مسیر توسعه غربی و آمریکایی ندارد. چین به هیچ وجه مسیر انقلاب صنعتی اروپا را ادامه نداده است. با این حال توانسته صدها میلیون انسان را از فقر مطلق برهاند. تحولات اخیر در خاورمیانه بشدت خارج از انتظارات آمریکا و غرب عمل میکند. بر خلاف غرب، در خاورمیانه دین و مسجد به هیچ وجه از سیاست جدا نیستند. به همین دلیل است که با سقوط رژیم های دیکتاتوری در چند کشور عربی، حکومت های اسلامی قدرت را در دست گرفتند. این روزنامه روی این مسئله تاکید دارد که دو سوم مردم این کشورها خواهان آنند که قانون اساسی جدید کشورشان بر مبنای اصول قرآن نوشته شود. اکثریت کرسی های مجلس را در این کشورها اسلامگرایان در دست گرفته اند. در این مورد یک نقطه مشترک بین تمام انقلاب های عربی وجود دارد. آنهم این است که دموکراسی خواهی در این مناطق به معنای خواستن دموکراسی غربی نیست. یعنی دوره یافتن متحدین سکولار برای آمریکا در این منطقه پایان یافته است.

تسلط غرب بر شرق تاریخ پانصد ساله دارد. در دورانی که شرق مغزهای متفکرین را در آغوش خود می پروراند. این متفکرین وضعیت موجود زمان خود را مورد بررسی قرار میدادند و راه حل هایی برای رشد این جوامع ارائه میدادند. غرب عقب مانده تازه از خواب عمیق بیدار شده بود و می کوشید تاراه پیشرفت را در پیش بگیرد. برای برون رفت از عقب ماندگی و تحکیم موقعیت خود شرق را زیر سلطه خود در آورد. اکنون زمان تغییر کرده است. غرب با مشکلات حل نشدنی در این منطقه روبرو شده است. همانطور که نیورک تایمز پیش بینی کرده است، شرق راه منطبق با خواسته های خود را در پیش میگیرد.

تشکیل حکومت اسلامی در کشورهای عربی به معنای روگردانی از سیستم اجتماعی غرب است. بعبارت دیگر

ماهیت ضد انسانی سرمایه فراملی

سرمایه داری بعد از سقوط شوروی سراسر جهان را در یک قطب متمرکز نمود و شکل جهانی بخود گرفت. آمریکا گرداننده سرمایه داری جهانی برای حفظ موقعیت خود از هر وسیله ممکن استفاده میکند. حمله به کشورهای «گردنگش» و ویران نمودن این قبیل کشورها به امر عادی مبدل شده است. یوگسلاوی، افغانستان، عراق از آن جمله کشورهایی بودند که با حملات هوایی و زمینی به ویرانه مبدل گردیدند. اکنون ایران با خطر حمله نظامی آمریکا روبرو است. گناه ایران این است که غنی سازی اورانیوم رامتوقف نمی کند. اگر ایران در مقابل آمریکا تسلیم نشود و از موقعیت کنونی خود عقب نشینی نکند، حمله نظامی آمریکا و متحد خاورمیانه ای او اسرائیل به ایران حتمی به نظر میرسد.

عامل دیگری نیز وجود دارد که سرمایه فراملی برای نجات خود از بحران عمیق کنونی، دست به چنین تجاوزاتی میزند. جنگ دوم جهانی در بحبوحه بحران عمیق سرمایه داری در آمریکا و اروپا آغاز گردید. آغازگر این جنگ در شرق ژاپن و در غرب آلمان بود. آمریکای بحران زده در این جنگ شرکت کرد و با پیروزی این جنگها را پشت سر گذاشت و به یک قدرت عظیم جهانی تبدیل گردید. این بار نیز این سیاست تکرار میشود اما تاثیر گذاری آن با جنگ دوم جهانی فرق دارد. در سالهای نیمه اول قرن بیستم، دو جنگ جهانی سراسر دنیا را فرا گرفت. دولت هایی را از پای در آورد و دولت هایی را به قدرت نظامی و اقتصادی رساند. اما قرن بیست و یک را نمیتوان با نیمه اول قرن بیستم مقایسه نمود. در آن قرن قسمتی از اروپا نظام سرمایه داری برچیده شده بود. اقتصاد مبتنی بر برنامه رشد متوازی را در این قسمت از اروپا پایه ریزی کرده بود. اکنون چنین نظامی در اروپا وجود ندارد اقتصاد در سراسر جهان به اصطلاح به بازار آزاد تکیه دارد. بحران اضافه تولید بازار فروش را فلج کرده است. بعبارت دیگر قدرت خرید در جهان سیر نزولی پیدا کرده است. بدین وسیله موسسات تولیدی از کار باز می ایستند. فقر سراسر کشورهای رشد یافته را فرا میگیرد. فقر در کشورهای جهان سوم گسترش میابد. قیام های مسالمت آمیز و یا تظاهرات عظیم در اروپا و آمریکا قیام های مسلحانه در خاورمیانه و شمال آفریقا نشان میدهد که بحران اقتصادی به بحران سیاسی نظام سرمایه داری تبدیل شده است. در چنین شرایطی است که آمریکا و متحدین اروپایی او خود را برای دست زدن به ماجراجویی نظامی در خاورمیانه آماده کرده اند. حمله به ایران را نباید با جنگ علیه یوگسلاوی، افغانستان و عراق مقایسه کرد. دولت یوگسلاوی همچنین دولت های افغانستان و عراق نتوانستند در برابر حمله آمریکا واکنش نظامی از خود نشان دهند. تردیدی نیست که جنگ علیه ایران بدون جواب نخواهد ماند. قدرت نظامی ایران با قدرت نظامی افغانستان و عراق قابل مقایسه نیست. ایران موشکهای دور برد در اختیار دارد که میتواند کشتی های نظامی آمریکا را مورد هدف قرار دهد. و اراضی اسرائیل نیز در این جنگ در امان نخواهد ماند. البته حمله نظامی ایران را نیز به ویرانه

مبدل خواهد نمود. و همسایه های ایران نیز در این عملیات مصون نخواهند ماند. جنگ با ایران به معنای جنگ خاورمیانه و کشورهای شرق، شمال و جنوب ایران از این جنگ زیان خواهند دید.

سرمایه فرا ملی گرچه سراسر جهان را زیر سلطه خود در آورده است. اما در مرحله ای از رشد قرار دارد که نمیتواند با استثمار منابع طبیعی و انسانی سراسر جهان را برای ابد تحت حکمرانی خود نگاه دارد. نظام سرمایه داری در مرحله ای قرار دارد که باید جای او را نظامی جایگزین شود که نیاز ضروری ساکنین جهان را تامین نماید. این یگانه راه است که میتواند جهان را از ویرانی نجات دهد. جنگ منطقه ای و یا جنگ همه گیر، نمیتواند سرمایه فراملی را از بحران عمیق نجات دهد.

هاشمی رفسنجانی

اسلام، دین تعامل است...

اعتقاد به این و یا به آن دین وظیفه اخلاقی فرد دیندار است. اما دین سیاسی با وجدان انسانها و زندگی روزمره آنان سرکار دارد. بنابراین دین به یک سیستم حقوقی اداره کننده مملکت تبدیل میگردد. مصاحبه هاشمی رفسنجانی با فصل نامه مطالعات بین المللی نشان میدهد که حاکمان سیاسی دینی نسبت به اداره امور کشوری نظریات مختلفی را مد نظر دارند. به همین علت تفسیر متضاد از دین در روابط حکومت و ملت، و در رابطه با کشورهای جهان مشکلات حل نشدنی را بوجود می آورد. انقلاب ایران که در راس آن علمای مذهبی قرار گرفتند با چنین مشکلاتی روبرو شد و تا کنون این مشکلات حل نشده باقی مانده است. هاشمی رفسنجانی در رابطه با سیاست خارجی ایران نظر خاص خود را مطرح میکند و میگوید: اسلام دین تعامل است، دگم نیست. (روزنامه جمهوری اسلامی ۱۳۹۱/۰۱/۱۵). به نظر وی شیوه مورد پسند اسلام این است که انسان با عمل و کار دین را معرفی کند. یعنی به هر فکری که تعلق دارد باید آنرا در میدان عمل نشان دهد. گفتار یک بخشی از کار است. رفسنجانی در این مصاحبه بر میگردد به سالهای دوران جنگ هشت ساله و میگوید: "در اواخر جنگ شرایطی که با دنیا، همسایه ها، مسلمانها و دولت های غربی و شرقی درست شده بود، با ما سازگاری نداشتند و ما هم با آنها سازگاری نداشتیم. شعار نه شرقی و نه غربی را بشکل عوامانه تفسیر میکردند. بدین معنا که باید با همه همکاری نداشته باشیم. در حالی که هدف، تامین استقلال ملی بود. نه قطع رابطه با دیگر کشورها". هاشمی رفسنجانی بعنوان مفسر دین خود را اعتدال گرا معرفی میکند. او می گوید: روحیه اعتدال به من کمک می کرد که مسئولیت اجرایی کشور را بعهده گیرم.

هاشمی رفسنجانی

خاورمیانه بزرگ: گره ایران

مصاحبه با لئونید ایوانویچ کلاشینکوف (14 فوریه 2012)، معاون ک
المللی در دوما روسیه!

سئوال: نظر شما در مورد وتوی قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل ا
سوریه چیست؟

جواب: لازم نیست اهمیت زیادی به مسئله قطعنامه شورای امنیت د
سوریه داده شود. محتوای آن انتقاد از دولت بشار اسد است. روسیه با
کردن یک جانبه دولت سوریه موافقت نکرد. از نظر دولت روسیه، ه
بی ثباتی در کشور پای اپوزیسیون را هم می گیرد، که از طرف ایالات
آمریکا حمایت می شود. طبق اطلاعات واصله، اکثر کشته شدگان، ن
نظامی هستند که در صدد حفظ نظام و قانون در کشور هستند.

سئوال: قطعنامه کنار گذاشته شد. غرب به چه اقداماتی ممکن است دس
جواب: غرب به تحریمها و تدابیر اقتصادی، سیاسی و نظامی دست خو
آنچه در یوگسلاوی، عراق و افغانستان انجام دادند. آنطور که پیدا
سوریه هم طبق همین سناریوها عمل خواهند کرد. ادامه بحث در مورد
سوریه که چیزی را حل نکرد. فقط در چارچوب در نظر گرفتن موقعی
روسیه است. پوتین که کاندید پست ریاست جمهوری است، می خواهد
میهن پرست و سیاستمداری قاطع نشان دهد. اما به نظر من انتخاب
خواهد گرفت و روسیه فدراتیو، سوریه و ایران را تسلیم خواهد کرد.

سئوال: آیا ایران می تواند از خود دفاع کند؟

جواب: قبل از هر چیز باید گفت که منشا و مبتکر تهدید، ایالات متحد
و غرب است. آنها می خواهند در ایران، لیبی دوم را تکرار کنند. ن
صورت گرفت که از طریق سازمان ملل متحد مداخلات بشر دوستانه
دیگر کشورها به تصویب برسانند. ایالات متحده گویا نگران اشاعه سلا
ای است. اما واقعیت این است که آمریکا نگران سرنوشت بشریت نیس
خواهان آنست که اراده خود را به دیگر کشورها دیکته کند، متمرذین
نماید و امکان ندهد که آنها توان مقاومت داشته باشند.

به این شکل زمینه عملگرایی برایم خیلی آسان شود.
به نظر او اسلام دگم نیست. اسلام دستور نداده با کسانی که
مخالف ما هستند قطع رابطه شود. او میگوید: من در سالهای
آخر حیات امام نامه ای را نوشتم و خودم به امام دادم. و هفت
موضوع را مطرح کردم. و نوشتم که شما بهتر است در زمان
حیاتتان اینها را حل کنید. یکی از این مسائل رابطه با آمریکا
بود. نوشتم قطع رابطه با آمریکا قابل تداوم نیست. آمریکا
قدرت بر تر دنیا است. اروپا، چین، روسیه با آمریکا رابطه
دارند. ما چرا نباید با آمریکا رابطه داشته باشیم. هاشمی
رفسنجانی در مورد رابطه با عربستان را نیز مطرح میکنند.
روابط با عربستان مسئله کوچک برای منطقه نیست. اولاً
کشور ثروتمندی است. اکثر علما بلاد اسلامی با عربستان
ارتباط دارند. او درباره مصر و روابط با آسیای مرکزی و
قفقاز بویژه ترکمنستان و آذربایجان گفت: بعد از رحلت امام
در شورای عالی امنیت ملی تصویب کردیم که روابط مان را
با مصر برقرار کنیم. بعضی ها خدمت رهبری رفتند. و گفتند
که چون امام این رابطه را بعد از ماجرای کمپ دوید دستور
دادند، قطع کنیم مخالفت با امام میشود. او میگوید: میخواستیم
با مصر رابطه برقرار کنیم که نتوانستیم میخواستیم با آمریکا
با شروطی که گذاشته بودیم، مذاکره را شروع کنیم که
نتوانستیم. نتوانستیم غیر از این است که نخواستیم، مثلاً کار که
میخواستیم با ترکمنستان انجام بدهیم که نگذاشتند. او درباره
حمایت از حزب الله در لبنان و حمایت از فلسطین را مورد
تأیید قرار میدهد. به شرط این که ما از اینها برای مزاحمت
دیگران استفاده نکنیم. به نظر وی وقتی که نظام خواهد در
دنیا ماجراجویی کند این گونه مسائل قابل تحمل است. او
بعنوان مثال میگوید: آمریکاییها در افغانستان، طالبان و القاعده
را ایجاد کردند. آنزمان برای آنها توجیه داشت. چون
میخواستند شوروی را از خاک افغانستان بیرون کنند. در اینجا
هیچ کس اعتراضی نداشت. دنیا هم اعتراضی نکرد. ما هم
آن موقع اعتراض نکردیم. رفسنجانی عقیده دارد که باید روی
مردم حساب کرد. زیرا اگر بخواهیم بدون مردم کار کنیم همه
چیز در بن بست قرار میگیرد. اگر با مردم کار کنیم همه چیز
باز میشود و میتواند جلو برود. او ترکیه را بعنوان یک کشور
مدل اسلامی دمکراتیک میپذیرد. و معتقد است ایران نیز با
این سابقه و با این سرمایه و با این نیروی انسانی میتواند مانند
ترکیه پیشرفت کند. او در پایان این مصاحبه باز تکرار می کند
که اسلام دگم نیست. ما چکیده سخنان هاشمی رفسنجانی را
بدین سبب در اختیار خواننده قرار دادیم تا اختلاف نظر اسلام
سیاسی را در سطوح بالای حکومتی نشان دهیم. چونکه هم
اکنون بسیاری از علمایی که در راس قدرت سیاسی کشور
قرار دارند مملکت را بشکلی اداره میکنند که علمایی مانند
رفسنجانی با آن سیستم اداره کشور مخالفند.

**پیش شرط استقرار دمکراسی واقعی در ایران احقاق
حقوق ملل و اقوام تشکیل دهنده کشور می باشد.**

خاورمیانه بزرگ: بسیاری کشورها، کره شمالی تا خاورمیانه و کشورهای آفریقایی دریافتند که سلاح هسته ای ضامن امنیت آنها در مقابل آمریکا و ناتو است. در وقت خود معمر قذافی در یک قدمی تکنولوژی اتمی قرار داشت. این تکنولوژی را پدر اتمی پاکستان عبدالقادر خان می توانست به قذافی بدهد. اما رهبر لیبی از این پیشنهاد امتناع کرد و فریب ژستهای دوستانه غرب را خورد. و بعد هم دیدیم که این عدم دوراندیشی قذافی به کجا انجامید. در این راه کره شمالی گام برداشت و توانست امنیت خود را از مداخلات نظامی تامین کند. اکنون آمریکا با کره شمالی فقط مذاکره می کند و در بدترین حالت به تحریم هایی دست می زند.

اما ایران به مرحله لازم تکنولوژی این سلاح دفاعی دست نیافته است. به همین دلیل در حول ایران بازی دیگری در جریان است. آمریکا، ایران را به بمباران تاسیسات اتمی تهدید می کند. ایران آماده است که ناظران ماگاته (سازمان بین المللی انرژی اتمی) را بپذیرد. اما هشدار داد، که اگر شرایطی خارج از شرایط پذیرفته شده ماگاته دیکته شود، ایران به عنوان یک کشور مستقل آن را رد خواهد کرد. آنوقت آمریکا از تحریم های اقتصادی به تهدید نظامی رو می آورد. زمانی که اسرائیل تهدید به حمله نظامی به تاسیسات اتمی ایران نمود، آمریکا قاطعانه نتانیاها را بر حذر داشت. اما اکنون خود آمریکا امکان چنین حمله ای را نفی نمی کند.

تجمع ناوگانهای آمریکا در خلیج فارس تصادفی نیست. تمام این ها نشان می دهد که تهدید به زور علیه ایران در حال افزایش است. و این بسیار جدی است. **سؤال: ایران از چه لحاظ برای چین اهمیت دارد؟** ده درصد نفت صادراتی ایران وارد چین می شود. حفظ این صادرات برای چین اهمیت حیاتی دارد. بخصوص اینکه امکان دریافت آن از لیبی و شمال آفریقا از چین گرفته شد. در حالیکه چین سرمایه گذاری هنگفتی در مواد خام این منطقه نموده بود. بدون منابع انرژی اقتصاد چین نمی تواند رشد کند. **سؤال: ایران از چه لحاظ برای چین اهمیت دارد؟** ده درصد نفت صادراتی ایران وارد چین می شود. حفظ این صادرات برای چین اهمیت حیاتی دارد. بخصوص اینکه امکان دریافت آن از لیبی و شمال آفریقا از چین گرفته شد. در حالیکه چین سرمایه گذاری هنگفتی در مواد خام این منطقه نموده بود. بدون منابع انرژی اقتصاد چین نمی تواند رشد کند.

پاکستانها بعد از اینکه آمریکا، گویا اشتباها یکی از پستهای کنترل آنها را بمباران کرد، این پست کنترل را بستند و تا کنون هم آن را باز نکرده اند. گرچه این پست کنترل شاهراه اصلی رفت و آمد نیروهای آمریکا و ناتو از پاکستان بر افغانستان و بر عکس است. اما حاکمیت ما در جواب تهدید دفاع ضد موشکی آمریکا نمی تواند به خود اجازه دهد که از قرار داد کاهش سلاح های استراتژیک خارج شود. اگر ما در کوبا ایستگاه "لوردس" را نبسته بودیم، آمریکاییها هیچوقت بدنبال کیسنجر، اواما اعلام کرد که قصد دارد حضور نظامی خود را در مناطق آسیا - اقیانوس آرام گسترش دهد. آمریکا دیگر نه در حرف، بلکه عملا در مناقشات این مناطق دخالت می کند. مثلا بین چین و تایوان، بین چین و ویتنام بر سر جزیره نفت خیز پاراسل.

سؤال: یعنی اینکه نخبگان حاکم کشور ما نمی خواهند منافع خود را به چین و ویتنام بر سر جزیره نفت خیز پاراسل.

سؤال: حمله نظامی آمریکا علیه ایران چه خطراتی برای روسیه در بر خواهد داشت؟ جواب: بله اصل مسئله این است، پول - در آنجا آپارتمان، ویلا، سرمایه و ... دارند.

جواب: ما دارای منافع طبیعی در خاورمیانه هستیم. دیپلماتهای ما با شرمندگی در مورد مداخلات آمریکا در منطقه صحبت می کنند. آنها به

خاورمیانه کثیرالملله

نیز از حق تدریس به زبان کردی محروم شده اند. بدین ترتیب ملت های مظلوم در این سه کشور برای دست یابی به حقوق خود مبارزه میکنند. آذربایجانی ها و کردها شصت و پنج سال قبل به حقوق ملی خود دست یافتند. ولی نتوانستند این حق قانونی را حفظ کنند و با مداخله قدرت های بزرگ حکومت نوینباد در این دو منطقه سرکوب گردید. کردهای عراق با حمایت ارتش آمریکا حکومت خودمختاری ملی خود را تشکیل دادند. کردهای ترکیه بیست سال است برای دست یابی به حقوق ملی خود مبارزه میکنند. این مبارزه شکل مسلحانه بخود گرفته است. دولت ترکیه نمیتواند گروه های مسلح کردها را سرکوب کند. زیرا پایگاه های آنها در مناطق کوهستانهای عراق شمالی یعنی در منطقه ایالت خودمختار کردستان عراق متمرکز شده است. دست یابی به حقوق ملی در منطقه با عوامل متعدد سرکار دارد. عوامل داخلی یعنی آمادگی ملل محروم برای مبارزه در راه رسیدن حقوق ملی خود شرطی است اساسی ولی این شرط به تنهایی کارایی ندارد. عامل خارجی نیز یکی از عوامل موثر در این مبارزه است. عوامل داخلی در دو کشور ایران و ترکیه موجود است. اما این عامل به تنهایی قادر نیست حقوق ملی این ملت ها را تامین کند. تجربه سالهای جنگ دوم جهانی در ایران و تجربه جنگ آمریکا علیه عراق نشان داد که عامل خارجی در تعیین سرنوشت ملت های محروم منطقه نقش تعیین کننده دارد. این به آن معنا نیست که ملت های محروم منطقه باید با مداخله نظامی خارجی ها به حقوق ملی خود دست یابند. بنابراین راه دیگری وجود دارد که میتواند در آینده دراز مدت ملت ها در داخل یک کشور واحد تفاهم پیدا کنند. و حق خودمختاری فرهنگی را بدست بیاورند. این نظر به دو علت قابل تامل است. زیرا جهان یک قطبی هم از لحاظ اقتصادی و هم از لحاظ سیاسی در حال تکوین است. انقلاب انفورماتیک سراسر جهان را به هم پیوسته و وابسته نموده است. این وابستگی و هم پیوستگی تنها جنبه اقتصادی ندارد، بلکه جنبه فرهنگی نیز دارد. تمدن آمریکا و اروپا سراسر جهان را فرا گرفته است. موسیقی اروپایی و آمریکایی موسیقی ملی و محلی را در جهان سوم کنار میزنند. مدل پوشاک ده ها سال است که پوشاک ملی و محلی را از میان برداشته است. تحصیل مدل اروپایی در سالهای دهه سوم قرن بیست به ایران و ترکیه راه یافت. کشف حجاب نیز در این دو کشور با اعمال زور عملی شد. بسیار از کشورهای منطقه تابلوهای اداری و مغازه ها را به زبان خارجی می نویسند. یعنی جهانی شدن با سرعت پیش میرود. تنها حق تعیین سرنوشت ملت ها است که در خاورمیانه درجا میزند. حاکمان این کشورها بجای تعیین سرنوشت ملت ها میکوشند تا ملت های محروم بشکل داوطلبانه در داخل ملت حاکم مستحیل شود. و در این کشورها «ملت واحد» و دولت واحد معنای «واقعی» بخود بگیرد. اما واقعیت دیگری نیز وجود دارد که ملل و اقوام محروم حاضر نیستند. از مبارزه ملی دست بردارند. این مبارزه در هر دو کشور ایران و ترکیه بشکلی از اشکال ادامه دارد. آذربایجانی ها یکی از بزرگترین اقوام ملی در ایران محسوب میشوند در مجموع با تجزیه ایران موافقت ندارند. آنها میخواهند ایران به یک کشور فدرال تبدیل شود و ملت های محروم از حقوق ملی خود در چهارچوب این حکومت برخوردار شوند. دست یابی به این هدف به هیچ وجه با جهانی شدن اقتصاد و فرهنگ منافات ندارد.

خاورمیانه یکی از مناطق جهان است که اقوام و ملل گوناگونی در آن سکونت گزیده اند. خاورمیانه همچنین مرکز تمدن های ملی و قومی در اعصار و قرون باستانی محسوب میشود. در این منطقه دولت های گوناگونی سر قدرت رسیده اند و ملت هایی با تمدن خاص خود پیدا شدند و به مرور زمان از بین رفتند و آثاری از آنها باقی نماند. می گویند شهر بابل مرکز یک ملت واحد بود که با به قدرت رسیدن نمرود و عدم اطاعت او از خدای آسمانی ساکنین این شهر شب خوابیدند صبح بیدار شدند و زبان همدیگر را نفهمیدند. بدین وسیله «زبانهای گوناگونی» در این منطقه بوجود آمد. و این جدائی به تدریج سراسر منطقه را و بعد سراسر جهان را فرا گرفت. امپراطوری ایران با سرکوب امپراطوری بابل سراسر خاورمیانه را تحت سلطه خود در آورد. بنابه نوشته تورات (کتاب مقدس یهودیان) فرمان داریوش امپراطور ایران به صد و بیست هفت زبان مختلف نوشته می شد و توسط چاپارها به سراسر امپراطوری فرستاده می شد. با حمله اعراب به ایران امپراطوری جدیدی پایه گذاری گردید بدین وسیله دین اسلام، زبان عربی و تمدن عربی در سراسر منطقه گسترش یافت. و آثار فرهنگی عربی در این منطقه هنوز هم موجودیت خود را از دست نداده است. آخرین امپراطوری حاکم بر منطقه سلاطین عثمانی بود. این امپراطوری بجزء ایران سراسر کشورهای عربی و بالکان را تحت تسلط خود در آورد و پانصد سال در این منطقه حکم رانی نمود. در جنگ جهانی اول امپراطوری عثمانی پایان یافت. انگلیسیها و فرانسویها این منطقه را در میان خود تقسیم کردند. جنگ دوم جهانی استقلال کشورهای منطقه را تامین نمود. عراق، فلسطین و دیگر کشورهای عربی به استقلال دست یافتند. در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا هیجده دولت کوچک و بزرگ عربی به وجود آمدند و هنوز هم عرب ها با داشتن تمدن واحد، زبان واحد نمی خواهند یک دولت واحد عربی تشکیل دهند. ترک ها در آسیای صغیر فارس ها در فلات ایران و منطقه خلیج فارس حکومت ملی خود را تشکیل داده اند. حکومت فارس ها تاریخ بیش از دو هزار پانصد ساله دارد. اروپاییان ایران را پرشیا مینامند. رضا شاه در سال ۱۹۳۴ به تمام سفارتخانه های ایران در اروپا دستور داد تا در مکاتبات رسمی نام ایران را بجای پرشیا بکار گیرند. در ایران کنونی فارس ها بعنوان ملت بزرگ حکومت را در دست دارند. مذهب شیعه مذهب رسمی دولت ایران است و بنابراین قدرت هم در دست شیعیان بعبارت دیگر در دست فارس ها و ترک های شیعه متمرکز است. زبان فارسی زبان رسمی کشور ایران است. بلوچ ها، کردها، عرب ها، ترکمن های سننی مذهب و ترک های شیعه مذهب از تحصیل به زبان خود محروم شده اند. فرزندان این ملت ها مجبور هستند به زبان فارسی تحصیل کنند. زیرا تحصیل در زبان مادری برای فرزندان این ملت ها قذغن شده است. در ترکیه نیز زبان ترکی زبان رسمی و ملت ترک ملت حاکم در کشور است. کردهای مقیم این کشور نیز اجازه ندارند به زبان مادری خود درس بخوانند. مجبورند در اداره امور منطقه خود از زبان ترکی استفاده کنند. سوریه یگانه کشوری عربی است که در آن کردها سکونت دارند. کردهای سوریه

خاکهای ایران، مسائل و مشکلات آنها

(نظر کلی)

تداوم حیات، تأمین اهالی روز افزون کشور با مواد غذایی، امنیت پایدار غذایی تجسسات خلاقه گروهی علمی، فداکاری در امر پژوهش، فن آوری است که با تطبیق تدابیر حفاظتی از خاکها، مراتع و جنگلهای زندگی زای کشور باید همراه باشد. سرمایه گذاری دولت در تحقق بخشیدن به این مسئله حیاتی کشور در کوتاه مدت جبران خواهد شد.

ایران موزه خاکهای

جهان است. حفاظت

از آنها وظیفه مقدس ملی ما است

پروفسور

دکتر بهروز شکوری

در شرایط انقلاب علمی و تکنیکی تخصیص منابع خاک بمنظور بهره برداری همه جانبه بخصوص استفاده با ثمر در کشاورزی مستلزم شناخت و بررسی کامل علمی محدودیتهای و امکانات این منابع میباشد. خاک مهمترین پایه منبع غذایی است و مجموعه ای است از اجسام طبیعی مرکب از ترکیبات آلی و مواد معدنی در مدت زمانی در سطح زمین تشکیل شده است. تشکیل خاک یک پروسه عظیم طبیعی است و جزئیات مکانیزم و خصوصیات پیدا بیش آن هنوز بطور کامل شناسائی نگردیده. خاک دارای خصوصیتی است که ضمن نگاهداری گیاهان جنگلی، نباتات طبیعی و گیاهان زراعی بعنوان تکیه گاه مکانیکی تأمین کننده آب، مواد و عناصر غذایی برای آنان میباشد قابل توجه است که تأمین گیاهان با مواد غذایی خود یک پروسه پیچیده ای است و عوامل متعدد بیولوژیکی، میکروبیولوژیکی، ژئوشیمیایی، آگروشمیایی و غیره در به ثمر رساندن این پروسه دخیلند. خاک واسطه ای است بین طبیعت بی جان و طبیعت زنده که زندگی و حیات روی آن پیدایش یافته است. بطوریکه بقای نسل بشری با آن همبسته بوده و بدان وابسته است. همانطوریکه بشر برای بقای خود به خاک متکی است دوام و تکامل خاک نیز تا حد زیادی بنحوه استفاده بشر از آن بستگی دارد. لذا تکامل و دوام خاک و همچنین حفاظت از آن باید سرلوحه برنامه های ملت ها باشد. تا آنرا به نسلهای آینده بتوان تحویل داد. رشد و نمو گیاهان که علاوه بر سالم سازی و زیبا ساختن محیط زیست، منبع اصلی احتیاجات خوراکی و پوشاکی ما را تشکیل میدهند بدون خاک امکانپذیر نیست. بجاست تذکر داده شود که در طول تاریخ بشر به ظهور تمدنهای بزرگ در مناطقی که خاک مرغوب و حاصلخیز بوده صورت گرفته و سقوط تمدنهای بزرگ بشری بین النهرین و دره رود نیل و غیره، همزمان با تخریب و کم حاصلخیز شدن خاکها، نابودی پوشش گیاهی ناشی از عدم توجه به حفاظت آنها بوقوع پیوسته است.

نابودی خاک و رویش روی آن که دو رکن اصلی و اساسی بیوسفر بشمار میروند باعث اضمحلال و از بین رفتن ملتها و گاهاً علت اصلی کوچ و جایگزینی آنها شده است. کوچ اقوام آریایی را در تاریخ بزرگترین شاهد برای این ادعا میتوان مثال زد بطوریکه از بین رفتن خاکهای زراعی و مراتع عامل حرکت آنها گردیده و یا لم یزرع شدن صحرای گبی در چین عامل اصلی مهاجرت قوم مغول بوده است.

چهار جزء اصلی خاک عبارتند از: مواد معدنی، مواد آلی، آب و هوا. این اجزاء بطور متقابل با هم رابطه دارند و رکن اساسی خاک را تشکیل میدهند. خاک در اثر عمل متقابل عوامل موثر در تشکیل و پیدایش خاکهای - (Soil forming factors) که مشتمل بر آب و هوا و موجودات زنده، مواد مادری، پستی و بلند و دما میباشد در طول زمان دارای خصوصیتی گشته که از سنگ زیرین مجزا میگردد. تأثیر هر یک از این عوامل در سرنوشت خاک یکسان نبوده بلکه تأثیر هر یک از عوامل موثر در پیدایش و تشکیل خاکها در شرائط جغرافیائی مختلف متفاوت بوده و شدت هر یک

در روزهای اخیر با تحریم های اتحادیه اروپا درباره فروش حبوبات و بطور کلی مواد غذایی به ایران، بحران در امنیت غذایی کشور بوجود آمده. ایران سالانه صدها هزار تن گندم، ذرت حبوبات برای تأمین اهالی ... از استرالیا و سایر کشورها می خرید. با اعلام تحریم های اتحادیه اروپا استرالیا نیز اعلام نمود که از فروش گندم و ذرت به جمهوری اسلامی خودداری خواهد کرد. ایران سالانه بیش از نیم میلیون تن برنج از پاکستان، هندوستان و کشورهای جنوب شرقی آسیا وارد می نماید. بعضی از این کشورها هم اعلام نمودند که از فروش برنج به کشورمان خودداری خواهند نمود. پس از تحریم های بانکهای ایران بخصوص بانگ مرکزی، ایران قادر به خرید ارزاق و پرداخت پول آن با دلار نخواهد بود. با در نظر گرفتن وضع موجود مقامات ایرانی از هندوستان خواستند که سیصد هزار تن گندم اضافی موجود خودشان را در مقابل نفت به ایران بفروشد. هنوز معلوم نیست شرکتهای هندی این پیشنهاد را قبول نماید یا نه. در این بین اعلام شد که چند کشتی حامل گندم و حبوبات که وارد حریم دریائی ایران شده و در انتظار تخلیه بارشان بودند که دستور برگشت گرفتند. بررسی های علمی پتانسیل خاکها، مراتع، جنگلها و منابع آبی ایران نشانگر آن است که در صورت برنامه ریزی علمی، تطبیق تمهیدات مبارزه با فرسایش در فرارغ، مراتع و جنگلها استفاده پر ثمر از متخصصین ایرانی، میکانیزاسیون کشاورزی تطبیق آبیاری علمی کشور قادر است بین از ۲۰۰ میلیون نفر را با مواد غذایی تأمین نماید و نیز بخارج صادر نماید. در اکثر نقاط ایران بخصوص استانهای گیلان، مازندران، خوزستان، استانهای مرکزی در سال دو و در بعضی مواردی سه محصول میتوان تولید نمود. ایران قادر است به مقدار زیادی محصول گندم و غیره بخارج صادر نماید. بی کفایتی دست اندرکاران کشاورزی، فقدان برنامه های علمی برای تولید محصولات زراعی کشور را به خارج محتاج کرده است.

در این مقاله مسائل مربوط به تشکیل خاک، عوامل تشکیل دهنده آن، فرسایش و محافظت آن مورد بررسی قرار گرفته و خاکهای مناطق مختلف ایران از نظر کلی گروه بندی گردیده، مسائل و مشکلات آنها بررسی شده است.

خاکهای ایران، مسائل.....

باعث پروسه های خاکسازی (Soil forming factors) متفاوتی از قبیل شستشو و تمرکز و تغییر و تحول خاک شده و بالنتیجه خاکهای متنوعی با درجه تکامل و افق بندیهایی متفاوت را بوجود می آورند. حاصلخیزی و دانه بندی خاک، روند پروسه های بیوشیمیایی، بیولوژیکی با مقدار و خواص مواد آلی در رابطه مستقیم میباشد. مواد آلی خاک شامل بقایای حیوانی و گیاهی تجزیه شده و یا تغییر شکل یافته میباشد. مواد آلی خاک دائما تحت تاثیر و فعالیت میکروارگانیسم ها خرد و تجزیه گردیده از بین میروند و اگر عملیات بر پائی مواد آلی انجام نگیرد خاک حاصلخیزی خود را از دست خواهد داد. لذا ذخیره مواد آلی باید مرتب از طریق اضافه کردن بقایای گیاهی و غیره تجدید شود. با در نظر گرفتن اینکه مقدار مواد آلی عموما کم بوده و معمولا از ۲ تا ۶ درصد (در مواردی تا ۱۵ درصد چرنوزیومها و غیره) تجاوز نمیکند ولی در همین میزان کم هم، تاثیر بسیار زیادی در رشد گیاهان دارد. لازم به تذکر است که مواد آلی نه تنها عامل تعیین کننده در تشکیل ساختمان مناسب در خاک است بلکه خود منبع بسیاری از مواد مهم غذایی مانند ازت، فسفر و گوگرد میباشد. مواد آلی خاک با فلزات سنگین ترکیبات **کلیاتی** را تشکیل میدهد. بدینترتیب مواد آلی خاک مخزن مواد غذایی ذخیره شدنی بشمار می آید.

کاهش حاصلخیزی خاک از ارزش زراعی آن کاسته و در مدت زمان منجر به انهدام آن میگردد. بشر از بدو حیات خود تمام احتیاجات غذایی و پوشاک خود را از زمین و در نهایت از خاک بدست می آورد. امروز هم با وجود پیشرفت عظیم علمی و تکنیکی و کشف بسیاری از ناشناخته ها، انسان قادر نیست خود را از زمین و خاک و منابع طبیعی بی نیاز نماید. برای همین هم انسان امروز بیش از پیش جهت ادامه حیاتش به این مواهب نیاز مند میباشد و دائما در جستجوی شیوه های مترقی و مدونی است که بتواند استفاده بهینه را از زمین و خاک بنماید.

در قرن بیستم بخصوص نیمه دوم آن رشد سریع و بی وقفه بخصوص در جهان سوم و کشورهای محروم، بهبود تغذیه مردم، فرسایش و تخریب شدید خاک بر اثر فعالیت آنترپوژن انسانهای عدم استفاده صحیح و علمی از منابع آبی و خاکی و نهایتا ارائه راه حلهای مناسب در راستای افزایش محصولات کشاورزی، بطور کل کشاورزی پایدار، صورت انجام مطالعات خاکها را در صدر برنامه های توسعه ملی قرار میدهد.

در عرض هزاران سال بشریت کشاورزی یکی از بخشهای عمده تولید مادی بوده و انسان پس از پیدایش خود در طول تاریخ راهها و شیوه های برداشت محصول از گیاهان و دامها را بررسی کرده و در راه تکامل این شیوه ها کوشیده و شکل فعلی را بدانها داده است.

در جامعه معاصر بشری امروز هم مانند هزاران سال قبل کشاورزی انواع و اقسام مواد لازم را برای تغذیه انسانها، علوفه برای دامها و مواد خام برای صنایع تولیدی فراهم مینماید. بدینترتیب کشاورزی را باید یکی از اساسی ترین و کهن ترین بخش تولید نعمت های مادی به حساب آورد که بشر برای ادامه موجودیتش بدان محتاج میباشد.

در دورانهایی اولیه زندگی بشر تمام مایحتاج خود را

از زمین تهیه میکرد. رشد و تکامل سریع جامعه بشری، پیشرفت سریع علم و صنعت تا حد امروزی هم قادر نبود انسان را به زمین بی نیاز سازد لذا امروز هم مثل دورانهایی گذشته بشر برای ادامه موجودیتش شیوه های استفاده از زمین را تکمیل تر میکند. امروز مسئله ازدیاد محصولات کشاورزی و دامداری در درجه اول اهمیت برای جامعه بشری قرار دارد. در دنیای امروزی ما شاهد فعالیتهای عظیم ملل و کشورهای در حال رشد برای تسریع تولید کشاورزی میشویم. با در نظر گرفتن اینکه وسیله تولید کشاورزی خاک است لذا پیشرفت سریع و بنیادی کشاورزی بسته به مناسبات تولید جامعه و حدود شیوه های استفاده از خاک میباشد. مېهمنان ایران با یک مساحت ۱۶۴۶ کیلومتر مربع یکی از بزرگترین کشورهای آسیای غربی میباشد چهار پنجم اراضی آن کوهستانی است.

ایران یکی از قدیمیترین کشورهایی است که دارای یک کشاورزی سنتی و تمدن کشاورزی مخصوص بخود است. طبق آمارهای موجود در زمین های زیرکشت امروز در حدود ۱۸ میلیون هکتار میباشد، که فقط یک پنجم آن آبیاری میشود. در دوسه سال گذشته سرمایه گزاریهای هنگفتی برای تطبیق شیوه های علمی آبیاری بخصوص آبیاری زیر فشار را انجام میگردد و نتایج بسیار خوبی هم بدست آمده است. طبق آخرین آمارهای تخمین مساحت جنگلهای کشور در حدود ۵/۱۱ تا ۱۲ میلیون هکتار میباشد که ۸۹٪ آنها جنگلهای مخروطی و نیمه مخروطی هستند. جنگلهای کشورمان ۷٪ مساحت کشور تشکیل میدهند. جنگلهای مازندران و طوالش از نوع جنگلهای ممتاز بوده و در نوع خود در دنیا کم نظیر میباشد.

نابودی جنگلهای ذیقیمت ایران - استثمار بی رویه و در بعضی موارد بیرحمانه این جنگلها از طرف سوداگران میل در منطقه طوالش و مازندران، استفاده از درختان کم نوع بعنوان سوخت در نقاط دیگر کشور نه تنها پس آمد فلاکتباری برای بقای این جنگلها دارد بلکه ضربه بسیار مهلکی به محیط زیست نیز میباشد. در دنیای متمدن جنگلها را نه فقط بعنوان چشم انداز زیبا بلکه تضمین کننده بقای آب و خاک و مهمترین منبع تولید اکسیژن مینگرند. کافی است گوشزد کرد که یک هکتار جنگل قادر است ۱۸ میلیون مترمکعب هوا را تصفیه نماید. بدین ترتیب جنگلهای موجود در ایران را باید یکی از عوامل تعیین کننده حفاظت محیط زیست بحساب آورد و در راه حفظ و حراست آنها اقدامات بسیار جدی بعمل آورد.

اطلاعات موجود حاکی از این است که در کشور در زمینه بررسیهای خاکهای خوب و بد، متوسط قابل استفاده و غیر قابل استفاده اراضی زیرکشت و آیش و اراضی جنگلی و مرتعی و همچنین امکان بهره برداری بیشتر اراضی بمنظور تعیین دقیق آن بررسی های کامل علمی و همه جانبه بعمل نیامده است. بنابراین آثار و اطلاعات دقیقی در این زمینه ها چندان موجود نیست.

از آنجائیکه عوامل موثر در تشکیل و تکامل خاک، تعیین آب و هوا و سنگ ها در ناهمواری، پوشش گیاهی خاکی و موجودات خاک زی، آب زیرزمینی و آب ذخیره فصلی، فعالیت انسان و تاثیر زمان در نقاط مختلف کشور متفاوت

خاکهای ایران، مسائل.....

میباشد، خاکهای مناطق مختلف نیز از نظر ژنتیکی یکسان نبوده و شیوه های بهره برداری از آنها نیز متفاوت است. چهره مناظر و طبیعت ایران با ویژگیها و بخرنجی های خویش، خاکها و مسائل مربوط به آنها هم پیچیده مینمایند. راههای بررسی و راه حلها برای گسترش زمینهای قابل استفاده کشاورزی و بهره برداری بیشتر از آنها وظیفه این بررسی میباشد.

۱- خاکهای منطقه استانهای شمالی گیلان و مازندران (منطقه سوپ تروپیک دریای خزر)

دشت وسیع واقع در بین دریای مازندران و کوه های البرز از حاصلخیزترین نقاط ایران بشمار میرود. دواستان ساحلی گیلان و مازندران طبیعتی زیبا با پوشش جنگلی، دارای آب و هوای مساعد و بارانهای کافی (تا ۱۵۰۰ میلی متر) فقط ۵۵ درصد مساحت کشور را تشکیل میدهند، مجموعاً بیش از ۲۵ درصد کل زمینهای قابل بهره برداری کشاورزی را در بردارد. در این استانها بیش از ۸۵ درصد محصول برنج و حدود $\frac{۲}{۳}$ پنبه و کل محصول

چای ایران بدست میآید.

در این منطقه بویژه منطقه گیلان که میزان بارندگی آن بالنسبه زیاد است خاکهای که بیشتر تحت تاثیر آب (آبهای زیرزمینی و آبهای ذخیره فصلی) تشکیل و تکامل می یابد. (خاکهای هیدرومرفی) زیاد وجود دارد. از مسائل بهره برداری خاکهای این منطقه شستشوی مواد و در نتیجه کاهش مواد غذایی و نیز اسیدی شدن خاک بر اثر بارندگی و آبیاری و همچنین وجود زه (آب) در زمین و خیس بودن همیشگی یافصلی بعضی از زمینها است. عدم توجه به ویژگیهای مذکور خاک و شرایط اقلیمی ممکن است بهره برداری از زمینهای بایر را در کشاورزی غیر ممکن سازد و حاصلخیزی خاکهای مزروعی را آن چنان کاهش دهد که دیگر نتوان از آنها محصول برداشت.

مسئله کاهش حاصلخیزی و اسیدی شدن خاکها و بالا آمدن زه آب در زمین همواره باید مورد توجه متخصصین و کشاورزان این مناطق قرار گیرد. برای جلوگیری از کم قوه شدن زمین دادن کود بصورت مرتب لازم است. منتهی باید نوعی از کود شیمیائی داده شود که متناسب با شرایط آب و هوایی و خاکی این مناطق و همچنین نوع گیاه باشد. یعنی طوری نباشد که درجه اسیدی را بالا ببرد. بطور کلی دادن کودهایی که از لحاظ فیزیولوژیکی خاصیت اسیدی دارد برای این مناطق مضر به ثمر نیست.

برای مبارزه با اسیدی شدن خاک، ضمن کنترل آبیاری و حفرزهکشیهای لازم و دیگر اقدامات باید اساس آزمایشها، بطور مرتب به زمین آهک داده شود، البته برای نتیجه گیری بهتر از این باید به زمینهای ماسه ای، سنگ آهک و به زمینهای رس پودر آهک پخته داده شود.

روئیدن علفهای هرزه زیاد در نتیجه بارندگی بالنسبه زیاد و همچنین بوجود آمدن یک قشر غیر قابل نفوذ از زمین بویژه در برنجزارها، از دیگر مسائل این مناطق بشمار می رود. که باید با آنها بطور جدی مبارزه شود.

با وجود پوشش گیاهی و جنگلی این منطقه با پروبلم بزرگ فرسایش خاک مواجه است که بمرور زمان حادثتر هم میشود ظهور ویا نابودی یک یا گروهی از گیاهان در یک منطقه

اتفاقی نبوده بلکه بر اثر یک سلسله تغییرات آب و هوایی و خاک حاصل میشود.

در نابودی پوشش گیاهی فعالیت روزانه انسانها هم رل اساسی را بازی می کنند. بدون پوشش گیاهی دوام و بقاء خاک دچار مخاطره میگردد. باید گفت که یکی از مسائلی که بشر از آغاز کشت و زرع بر روی زمین با آن مواجه است فرسایش خاکها توسط باد و آب است. عواملی که در پیدایش فرسایش موثرند عبارتند از مقدار و شدت بارندگی، رواناب، باد، خاک، شیب، پوشش گیاهی البته وجود یا عدم تمهیدات حفاظتی و عوامل دیگر هم رل اساسی را در توسعه فرسایش دارند.

در بین این عوامل باید به اهمیت پوشش گیاهی اشاره کرد. کوچکترین تغییرات در پوشش گیاهی قادر است فرسایش قابل توجهی را ببار آورد. در این منطقه عوامل آنتروپوژن رل اساسی را در پیدایش و وسعت فرسایش بازی میکند. شدت فرسایش و وسعت آن در زمان و مکانهای مختلف یکسان نیست و با شرایط توپوگرافی، خصوصیات ژنتیکی خاک، نحوه استفاده از زمین مربوط می باشد. در استانهای مازندران و گیلان فرسایش خاک در درجه اول با فعالیت ناسالم انسانها مربوط بوده است. بر طبق برآوردهای دانشمندان ایرانی سالانه در حدود چهار میلیارد تن خاک بر اثر فرسایش شسته شده و به دره ها و رودخانه ها ریخته میشود. از صد سال پیش در مناطق جنگلی، جنگلهای کوهستانی بمنظور ایجاد مزارع پوشش گیاهی را از بین برده و به کشت گیاهی کشاورزی پرداختند. بدین ترتیب نابودی پوشش گیاهی از یک طرف و شخم در امتداد شیب از طرف دیگر و عدم تمهیدات حفاظتی بیولوژیکی، آگروتکنیکی، هیدروتکنیکی امکانات وسیعی برای فرسایش خاک بخصوص در دوره بارانهای موسمی بوجود آورده و رفته رفته پیکر این طبیعت زیبا را زخمدار کرده است. در دیداری که در اردیبهشت ماه ۱۳۸۲ از منطقه لاهیجان بخصوص مناطق چایکاری آن داشتیم اثرات خانمان بر انداز این فعالیت و یا صحیح تر گفته شود خرابکاری انسانها را از نزدیک شاهد شدیم. شیب های بزرگی در ۵۰- ۴۰ سال قبل با اصول غلط چایکاری شده که در نتیجه این زمینها به یک میدان عظیم فرسایش تبدیل شده و امروزه اجباراً کارهای آگروتکنیکی هم در امتداد شیب انجام میگردد و به عمق فاجعه میافزاید. نابودی جنگلهای کوهستانی در گیلان، مازندران و لاهیجان که از نقطه نظر فلوربستی بی نظیر میباشد اگر به منظور کشاورزی هم انجام بگیرد، نمیتواند قابل قبول باشد. در این جنگلهای درختانی موجودند که در کتابهای قرمز صبط شده اند و اگر وضع بدین منوال بگذرد تا ۵۰ سال دیگر این نعمت خدادادی را از دست خواهیم داد که نسل های آینده این را بما نخواهد بخشید.

۲- خاکهای مناطق کوهستانی:

خاکهای مناطق کوهستانی را می توان به دو گروه تقسیم کرد.

۱- خاکهای دشتهای کوچک و بزرگ ۲- خاکهای ارتفاعات

پائین به بالا اینطور میتوان گفت که تا آنجائیکه شیب زمین و امکانات آبی محل اجازه میدهد باید باروش صحیح زمین را به زیرکشت آبی برده و با احتیاط آبیاری کرد تا فرسایش نیابد. باید با صراحت گفت که در اکثر مزارع آبیاری بر اثر رعایت نشدن اصول صحیح آبیاری فرسایش خاک وسعت یافته و از حاصلخیزی این زمینها کاسته شده است.

در نقاطی که شیب زمین زیاد است ولی از آب برای آبیاری میتوان استفاده کرد. باید زمین را تراس بندی و یا باصطلاح روستائی « شمه چینی» کرد تا بدین وسیله اثر شیب زمین خنثی گردد. آنگاه با غرس اشجار ثمر یا زراعتهای متناسب با شرایط خاک و محل از این زمینها بهره برداری کرد. در ارتفاعات بیشتر که امکان رساندن آب به آنجا نیست در شیب های حد اکثر تا ۱۵ درجه و حتی کمتر از آن باروش صحیح دیم کاری شود. در ارتفاعات بیشتر که به علت شیب زیاد امکان زراعت دیمی نیست از زمینها بصورت مراتع باید استفاده شود. البته در اینجا نیز باید با تأمین مواد سوختی و رعایت دیگر مقررات مرتعداری و همچنین احیاء و تقویب پوشش گیاهی در موارد لزوم مراتع را حفظ کرده و در ضمن بطور صحیح از آنها بهره برداری نمود. در ارتفاعات بیشتر در نقاطی که امکان استفاده از زمین بصورت مرتع وجود ندارد و خاک برای این منظور مناسب و مساعد نیست باید بعنوان جنگل از اینها استفاده شود، البته در نقاطی که بارندگی اجازه رونق مجدد گیاه را میدهد از طرف قرق، درختکاری و بذریاش و غیره پوشش درختی تقویب شود و بهره برداری از جنگلها نیز باید ارزوی حساب انجام گیرد تا هم خاک حفظ شود و هم منابع جنگل بطور صحیح مورد بهره برداری قرار گیرد.

در ارتفاعات جنگلی شمال (رو به دریا) که از بارندگی بالنسبه زیاد برخوردار و مستعد برای پرورش چوبهای جنگلی با ارزش است با تقویب چوبهای صنعتی میتوان ضمن حفاظت خاک به اقتصاد مملکت کمک کرد. از قسمتهائی از ارتفاعات پائین کوه ها بویژه در منطقه گیلان می توان برای کشت محصولات کشاورزی بویژه احداث باغات چائی، کیوی، فیجونه همچنین زیتون در منطقه وسیع رود بار استفاده کرد. برای این منظور باید جنگل نامرغوب با پوشش گیاهی مختصر را از بین برد و با توجه به نوع محصول، خاک ابتدا شخم و سپس اصلاح نموده آنگاه مورد بهره برداری قرار گیرد. در این مورد توجه به شیب و اقدام لازم برای جلوگیری از فرسایش خاک نیز ضروری است. بدین منظور شخم و تمام کارهای اگر و تکنیکی نه در امتداد شیب بلکه در عرض آن انجام گیرد. در این صورت تراسهای کوچکی بعمل میاید که هم جلوی رواناب را میگیرد و هم یک مقدار از آنها را به قشره های پائین خاک هدایت می کند و بدین ترتیب یک مقدار ذخیره رطوبت میکند که بسیار پر اهمیت است.

3- خاکهای دشتهای کشور:

از ارتفاعات اطراف به سمت داخل کشور به دشتهائی بر میخوریم که میتوان آنها را به چند دسته تقسیم کرد.

در مناطق کوهستانی کشور بویژه در منطقه شمال غربی در بین ارتفاعات دشتهای رسوبی وجود دارد که مستعد کشاورزی است ولی بسیاری از این زمینها از لحاظ آب در مضیقه است که این مشکل را با بستن بند و سد و یا حفر چاههای عمیق یا نیمه عمیق تا حدودی میتوان بر طرف نمود. در بسیاری از این زمینها وجود سنگ زیاد و یا کم عمق بودن خاک از دیگر مسائل کشاورزی این مناطق بشمار میرود.

بهره برداری از خاک ارتفاعات که از کف دره ها تا انتهای قله ها را شامل میشود. همواره توام با مسائل و مشکلات فراوانی بوده است. زیرا در این قسمت از یکطرف شیب عامل محدود کننده است و از طرف دیگر خاکها کم عمق بوده و نیز رساندن آب به زمینها در ارتفاعات غالباً طالب سرمایه گذاری هنگفتی می باشد. از خاک ارتفاعات میتوان بصورت مختلف بهره برداری کرد. بعنوان مثال تا آنجائیکه امکان دارد یعنی منابع آبی اجازه میدهد زمینهای دره ها و حتی قسمت هائی هم در دامنه ارتفاعات به زیرکشت آبی میرود که با آب جاری آبیاری میگردد البته در این زمینها مسئله فرسایش خاک (Erosion) هم همیشه وجود دارد. در ارتفاعاتی که میزان بارندگی امکان زراعت دیمی را فراهم می کند مانند ارتفاعات شمال غربی و همچنین قسمتهائی از کوه های مرکزی و جنوبی و نیز نقاطی در قسمت شرقی کشور قسمتهائی از ارتفاعات جهت کشت انواع مختلف محصولات دیمی بویژه گندم و جو مورد استفاده قرار میگیرد. در این زمینها مهمترین مسئله خاک، فرسایش است که متأسفانه در کشور ما به آن کمتر توجه میشود. بطور کلی در این مناطق آب کافی برای توسعه کشت آبی وجود ندارد، حداقل (می توانند) زراعت دیمی خود را بخاطر نان بخورونمیر گسترش دهند. بنابراین تا آنجائیکه امکان دارد حتی با به زیرکشت بردن سطح هائی از دامنه کوه ها که شیب آنها زیاد است بر سطح کشت خود بیافزایند.

از یک طرف انتخاب زمینهای خیلی شیب دار برای زراعت و از طرف دیگر شخم زدن در جهت نامناسب و دیگر اقدامات باعث شده است که خاکها به شدت فرسایش یابد و حاصلخیزی آنها روزبروز کمتر شود.

نوع دیگر بهره برداری از خاکهای ارتفاعات بصورت مرتع است که متأسفانه در این باره نیز با کم توجهی و عدم رعایت اصول مرتع داری، زمینهای لخت و یا کم پوشش شده و خاکها در معرض فرسایش شدید قرار گرفته است که بنیه دامداری را محدود می کند.

قطع بی رویه درختان و بوته های ارتفاعات به منظورهای مختلف از دیگر لطمه هائی است که به خاکهای مناطق کوهستانی وارد آمده و امروز ساکنان این مناطق و همچنین مسئولان مملکتی را با مسئله از بین رفتن جنگلها ولخت و کم درخت و نیز بی بوته شدن کوه ها و عوارض ناشی از آنها روبرو ساخته است. این مسئله بویژه در مناطق خشک مرکزی و جنوبی و شرقی کشور که امکان رویش گیاه و احیاء مجدد پوشش گیاهی بلعت کم یا ناکافی بودن بارندگی وجود ندارد و یا بسیار محدود است، حادث شده است. رویهمرفته برای بهره برداری صحیح از خاکهای کوهستانی در ارتفاعات مختلف از

انباشته شدن آنها به صورت تپه هائی به اندازه و اشکال مختلف دیده میشود. در بعضی موارد تعداد و عظمت تپه ها «ریگ» بحدی است که زمینهای آن منطقه را غیر قابل بهره برداری می کند. از این تپه ها نمونه های زیادی در کشور وجود دارد. نقاطی که در آنجا تپه های ماسه ای تشکیل نمیشود ولی

ماسه زیادی به سطح زمین و خاک می ریزد در مناطق خنک زیاد دیده میشود. افزایش تدریجی همه ساله ماسه به زمین باعث میشود که اولاً - به زمین آب سوار نشود (برای اینکه سطح زمین در اثر انباشته شدن ماسه ها بالا میآید) و ثانیاً - جنس خاک بتدریج تغییر می نماید و نامرغوب میگردد.

چاره این کار علاوه بر ایجاد باد شکن و دیوارهای بلند در اطراف مزارع و یا جلوی باد، ما سه روبی دائمی میباشد. کاری که در بسیاری از نقاط منجمله در روستای ده مسلم واقع در حاشیه شمال شرقی بیابان لوت انجام میدهند در این روستا و امثال آن که همواره با مسئله هجوم زیاد ماسه و کم بودن زمین زراعی مواجه هستند، ما سه روبی بهترین اقدام است.

مسئله فرسایش خاک: چاله چاله شدن زمین در نتیجه وزش بادهای شدید در مناطق کویری و بیابانی، امکان کنده نشدن خاک و چاله چاله نشدن زمین که بهره برداری از زمین را مشکل و در موارد خاص حتی غیر ممکن میسازد زیاد است. از این زمینهای چاله چاله شده در مناطق خشک زیاد دیده میشود.

مسئله خشک شدن خاک و از بین رفتن پوشش گیاهی زمین و محصول علاوه بر گرمای شدید و خشکی هوا در این مناطق در بعضی نقاط بادهای داغی (لوار) بویژه در فصل تابستان از داخل کویرها و بیابانها به مزارع و باغهای اطراف میوزد که باعث وارد آمدن خسارات فراوان به محصول و در موارد فوق العاده حتی خشک شدن گیاهان طبیعی سر راه خود و همچنین برخی از گیاهان می شود که در نتیجه محصول این زمینها از بین میرود.

- دشتهای قابل زراعت غیر مزروعی مناطق خشک: در مناطق خشک به زمینهای بر میخوریم که خاک آن قابل کشت و زرع است ولی بعلت نبودن آب مورد بهره برداری در کشاورزی واقع نشده و فقط بعنوان مرتع از آنها استفاده میشود. این خاکها اغلب کم عمق و بعلت فقیر بودن از نظر پوشش گیاهی از لحاظ مواد آلی نیز فقیر است. در بهره برداری از این اراضی باید علاوه بر اقداماتی که برای جلوگیری از شور شدن خاک موثر است. عملیاتی در زمینه تقویب مواد آلی و مواد غذائی و همچنین افزایش تدریجی عمق آن نیز انجام گیرد قادر به بهره برداری از این زمینها به این صورت (در کشاورزی) مسائل جدیدی بروز نکند. از این دشتهای در مناطق خشک کشور بویژه در اطراف جاده های بین شهرها زیاد دیده میشود.

۴- **دشتهای کویری یا نمکی**
:"DESERTSOLING"

زمینهای کویری یا نمکی بصورت دشتهای بزرگ و کوچک در مناطق خشک و حتی نیمه خشک دیده میشود. خاک این زمینها شور و در مواردی هم قلیائی را از نظر امکان بهره

- دشتهای حاصلخیز مورشت: مسائل این دشتهای با دشتهای شمالی که از بارندگی بالنسبه زیاد برخوردار است. متمایز می باشد. در این مناطق بارندگی حتی آبیاری آنقدر زیاد نیست که باعث شسته شدن مواد غذایی و اسیدی شدن خاک شود. مسائل بهره برداری از این دشتهای که معمولاً دور یا خارج از تأثیر کویرها و بیابانها واقعی شده اند در اکثر موارد کمی آب و در پاره ای موارد کمی و شوری آب است. بخصوص در مناطق جنوبی ایران به لحاظ فراوانی گنبدهای نمکی و باز شدن چشمه های نمکی به رودخانه هاشوری آب قابل ملاحظه میباشد چنانچه آب کافی و خوب در اختیار باشد و امکانات کاشت. داشت و برداشت در کشاورزی فراهم باشد مسئله ای در مورد خود این زمینها بنظر نمیرسد.

- زمینهای حاصلخیز حواشی کویرها و بیابانها: علاوه بر کمبود آب مسائل دیگری در مورد این زمینها وجود دارد که باید به آنها توجه شود چه در غیر این صورت این زمینها حاصلخیزی خود را از دست میدهد و در مواردی خاص حتی بکلی دیگر قابل کشت و زرع و بهره برداری در کشاورزی نخواهد بود.

مسئله شوری یا شور شدن مجدد خاک ها، چون زمینهای که در حواشی کویرها واقع شده اند به طرق مختلف نمکی بوده و ممکن است مجدداً به علل مختلف از جمله تحت تأثیر آب زیر زمینی شور آبیاری با آب شور و یا جاری شدن سیلابهای شور، افزایش شوری بر اثر انتقال ذرات شور توسط باد، دادن کودهای شور شورتر شوند. برای آنکه درجه شوری خاکهای شور اصلاح شده و یا به عبارت دیگر آباد شده افزایش نیابد و حاصلخیزی آنها کاهش پیدا نکند باید اقداماتی از این قبیل انجام گیرد. زهکش زمین "DRINE-qe" بطور کامل کنترل شود تا از بالا آمدن مجدد زه آب جلوگیری گردد، و از استفاده آب شور نامناسب خودداری شود. بویژه در مورد زمینهای که قابلیت نفوذ آب در آنها بسیار کم است (مانند خاک رس) "ARGILE". گیاهان مناسب با شرایط خاک و آب و هوای منطقه انتخاب شود. از دادن کودهای حیوانی شور و کود شیمیائی که نمک زیاد از خود در زمین باقی میگذارد خودداری شود.

مسئله قلیائی شدن خاکها: از آنجائیکه بارندگی و آبیاری در این مناطق نه تنها قادر نیست که املاح را شسته به افق های تحتانی خاک ببرد بلکه در نتیجه خشکی هوا و تبخیر شدید، املاح از قسمتهای تحتانی به قسمتهای سطحی زمین بالا می آید. از این رو ممکن است در این مناطق علاوه بر بوجود آمدن خاکهای شور، خواص خاک نیز قلیائی گردد و یا در نتیجه عملیات انسان قلیائی شود. برای جلوگیری از قلیائی شدن خاک علاوه بر زهکش باید از دادن کودهایی که از لحاظ فیزیولوژیکی خاصیت قلیائی دارد همچنین آهک به این زمینها خودداری شود.

مسئله پوشیده شدن زمینها توسط تپه های ماسه ای و یا ماسه ای شدن زمینها: در حواشی کویرها بویژه بیابانها امکان پوشیده شدن زمین از تپه های ماسه ای وجود دارد. در نتیجه طوفانهای شدید امکان بوجود آمدن گرد و غبار و ماسه و

خاکهای ایران، مسائل.....

ساخت. البته این زمینها هم اکثراً شور، فقیر و از لحاظ مواد غذایی و مواد آلی دارای عمق بسیار کم است. از آنجائیکه اطراف بیابان را در بسیاری از نقاط تشکیلات زمین شناسی

شور (گنبدهای فراوان نمکی و تشکیلات مربوط به دوره درشی) قرار گرفته است. سیلابهایی که در نتیجه بارندگی های فصلی یا هر چند سال یکبار در این مناطق جاری میشود، علاوه بر آنکه باعث فرسایش شدید زمینها میشود. روز بروز بر شوری خاکها نیز میافزاید. تنها در یک نقطه از بیابان لوت خاک قابل زراعت شناخته شده است. که در آن از اوایل دهه ۱۳۴۰ زراعت میشود. این منطقه در لوت جنوبی تقریباً در ۵۰-۴۰ کیلومتری شمال شهرستان بم واقع شده است که دارای یک رشته قنات با آب بالنسبه شیرینی است. زمینهای این واحد بیابانی از آبرفتهای شیرین یکی از دره های کوه کرمان تشکیل شده، بنابراین قابل زراعت است. در این زمینها انواع مختلف محصولات کشاورزی و همچنین خرما کشت شده است.

بنابراین مسائل بهره برداری از این مناطق بیابانی بسیار زیاد است. فقدان آب آنها قابل کشاورزی و آب آشامیدنی، فرسایش شدید زمین چه بر اثر آب و چه بر اثر باد، وجود تپه های ماسه ای (ریگ و غیره) فقدان خاک در قسمتهای مرکزی، کم عمق بودن خاک، فقیر بودن آن از نظر مواد آلی و غذایی پوشش گیاهی و موجودات زنده خاک زی، تر بودن خاک و نیز عدم شرایط لازم برای زیست انسان و حیوان که اینگونه زمینها را مورد بهره برداری قرار میدهد و بنابراین آنچه ذکر شد می توان گفت که در این مناطق کلیه شرایط برای بهره برداری از زمین بسیار نامساعد است و از علل عمده بلا استفاده ماندن و کشت و زرع نشدن آن همین نامساعد بودن کلیه شرایط است. در شرایط کنونی صرف نظر از این منطقه از بقیه بیابان لوت آنها فقط در حواشی به عنوان مرتع برای تعلیف شتر بر گوسفند استفاده میشود. زمینهای قسمتهای مرکزی همانطور که قبلاً هم گفته شد بکلی لخت و بی بهره است مگر نمکزارها که در قسمتهای از آن مانند گودال و چاله نمک در غرب (نزدیکی های شهداد) که بعنوان معدن نمک مورد استفاده قرار میگیرد. از بیابانهای دیگر کشور که باندازه بیابان لوت خشک و کم آب و یا به عبارت دیگر بیابان واقعی نیستند، خاکها از لحاظ پوشش گیاهی غنی تر و امکان دسترس به آب در آنها بیشتر است. در بعضی از نقاط حتی خاکهای حاصلخیز نیز وجود دارد. به عنوان مثال قسمتی از زمینهای واقع در بین چاله جازموریان و بمپور را می توان نام برد که هم خاک حاصلخیز دارد و هم آب زیر زمینی مرغوب که در عمق کم از سطح زمین واقع شده است.

نتیجه گیری:

بررسی کلی خاکهای مناطق مختلف ایران، عوامل تشکیل و خصوصیات ژنتیکی آنها امکان درک مسائل و مشکلات آنها را داده و راه های مبارزه با پدیده های فلاکتبار طبیعی و آنتروپوژن مانند فرسایش، شوری، قلیائی شدن خاکها، کویرزائی را مشخص مینماید.

پروفسور دکتر بهروز شکوری

برداری در کشاورزی میتوان به قسمتهای بشرح زیر تقسیم کرد. قسمتهایی که در حاشیه کویر واقع نشده اند چنانچه آب کافی در اختیار باشد با انجام عملیات مربوطه اصلاح خاکهای شور و قلیائی می توان آنها را آباد کرد و زیرکشت برد.

قسمتهایی که کمی بطرف داخل کویرها واقع شده و پیدا کردن آب شیرین برای این زمینها خیلی بعید بنظر میرسد. خلاصه قسمتهایی که در مرکز کویر واقع شده اند (کویرهای واقعی) اولاً - در آنجا پیدا کردن آب قابل آبیاری امکان پذیر نیست. ثانیاً - این زمینها آنقدر شور و قلیائی است که با اطلاعات و امکانات مالی و تکنیکی امروزی به هیچوجه امکان بهره برداری از آنها در کشاورزی وجود ندارد. بهترین راه برای بهره برداری از زمینهای کویری که قابل زراعت نیست و یا امکانات برای اینکار فراهم نیست، همان استفاده از آنها بعنوان مرتع است که منتها باید ظرفیت مرتع و موقع تعلیف مورد توجه قرار بگیرد.

چون پوشش گیاهی این مناطق طوری است که برای همه نوع دام مناسب نیست باید توجه به نوع گیاه دام مناسب آن شتر، گوسفند، بز و غیره و حتی حیوانات وحشی انتخاب شود.

۵- بیابانها:

هر چند کویر و زمینهای نمکی هم جزو بیابانها است، ولی منظور ما در اینجا از بیابانها، سرزمینهای خشک بی آب و علف و یا کم آب و علفی است که در مناطق مرکزی، جنوبی، شرقی و بویژه جنوب شرقی کشور دیده میشود که مهمترین آنها بیابان لوت است. وسعت تقریبی این بیابان ۸۰ هزار کیلومتر مربع است. این منطقه خشک و در تابستانها بسیار گرم است و فقط زمینهای اطراف و حواشی آن دارای پوشش گیاهی است. هرچه بطرف داخل این بیابان پیش میرویم از تعداد گیاهان آن کاسته میشود، بطوریکه در قسمت مرکزی آن اثری از گیاه و میتوان گفت از حیات دیده نمیشود.

در این قسمت زمین در منطقه ای بطور تقریباً ۱۵۰ کیلومتر و عرض ۱۰۰ کیلومتر بکلی فاقد گیاه است در همین قسمت مرکزی بویژه شرایط آب و هوایی آنقدر نامساعد است که حتی خاک به معنی واقعی تشکیل نشده است و اغلب سنگهای شبیه خاک و گرد و غبار مانند، شاید بهتر باشد گفته شود شبیه خاکهای کره ماه است. بنابراین میتوان گفت که قسمتهای از این بیابان اصلاً خاک ندارد و قسمتهایی از آن هم در نتیجه جریان سیلابهای شور به صورت نمکزار در آمده که با تشکیل قشرهای سخت نمک در سطح وسیعی امکان هر نوع بهره برداری از آن را در کشاورزی و یا حتی دامداری (بعلت فقدان هر نوع گیاه) غیر ممکن ساخته است. بطور کلی قسمتهای مرکزی این بیابان یا بر اثر فقدان خاک و یا بر اثر تشکیل نمکزارهای وسیع و یا فرسایش شدید زمین در نتیجه اثر آب و صیقل دادن آن توسط بادی بعنوان مثال شهر افسانه ای لوت (منطقه گوجاروکال گوشه و اطراف آنها) و یا وجود تپه های ماسه ای در شرایط کنونی غیر قابل بهره برداری است. چنانچه آب باشد که فعلاً نیست و یا وجود آن ناشناخته مانده، حد اکثر شاید بتوان زمینهای حواشی بیابان را که اغلب دارای مختصر پوشش گیاهی است آباد و قابل بهره برداری